

SM/R-224

BUTLLETÍ OFICIAL DEL BISBAT DE MENORCA

MAIG-JUNY-JULIOL
1993

Núm. 3

Butlletí Oficial del Bisbat de Menorca

Maig, Juny i Juliol 1993

Imprimeix: Editorial Menorca, S.A.

Núm. 3

Dipòsit Legal: MH-283/1992

SUMARI

SECCIÓ OFICIAL 175

PRELAT

- Decret d'establiment a la Diòcesi de l'Associació «Vida Creixent».
- Homilia en la trobada diocesana de Catequistes.
- Homilia en la pregària vocacional amb ocasió de la XXX Jornada Mundial d'Oració per les Vocacions.
- Homilia en la Vetla de Santa Maria al Toro.
- Homilia del «Dia del Malalt».
- Homilia de la Festa de Maria Auxiliadora.
- Homilia de l'Aplec de l'Esperit.
- Homilia de la Festa de Sant Pere i Sant Pau.
- Exhortació en la XXX Jornada Mundial d'Oració per les Vocacions.
- Exhortació en el «Dia del Malalt».
- Exhortació en el «Dia de l'Apostolat Seglar».
- Exhortació en el «Dia pro Orantibus».
- Exhortació en el «Dia del Papa».
- Exhortació en el VIII Centenari de Santa Clara.
- Comunicació als preveres sobre Exercicis Espirituals.

VICARIA GENERAL

- Reunió de Delegats Diocesans.
- Homilia del Vicari General en la Festa del Corpus Christi 1993.

SECRETARIA GENERAL

- Comunicació sobre el «Dia del Papa».
- Nomenaments.
- Proposta de professor de Religió.
- Confirmacions.

ORGANISMES DIOCESANS

— Consell Presbiteral

- Acta de la reunió del Consell del Presbiteri (24-III-1993).

— Consell Pastoral Diocesà

- Convocatòria de la reunió del Ple del Consell Pastoral Diocesà (19-VI-1993).

- Carta del Consell Pastoral Diocesà a la Comunitat Diocesana.

- Delegación Diocesana de Catequesis
 - Trobada diocesana de catequistes.
 - XIII Escola d'Estiu per a Catequistes.
- Delegació Diocesana de Joventut
 - Carta a les parròquies sobre l'Aplec de l'Esperit.
- Delegació Diocesana de Missions
 - Suport de les Diòcesis de Catalunya i Illes Balears als Missioners Seglars.
- Comissió Diocesana del Patrimoni Històric, Artístic i Cultural
 - Reunió del 28 de maig de 1993.
 - Breu crònica de la reunió del 28 de maig de 1993.
 - Resolució de la Comissió sobre el projecte de consolidació i protecció de la Basílica paleo-cristiana de Son Bou.
- Confer Femenina
 - Junta per al curs 1992-93.
 - Crònica.

SECCIÓ INFORMATIVA 213

- Activitats del Sr. Bisbe
- Crònica Diocesana
 - Campanya de la JOC-JOBAC.
 - Trobada Diocesana de Catequistes.
 - Vetla de Santa Maria, al Toro.
 - Trobada de Preveres, religiosos/es.
 - Dia del Malalt.
 - Curs «Saber envellir».
 - Aplec de l'Esperit '93.
 - Noces d'or de Mn. Josep Anglada Juaneda.
 - Unió Eucarística Reparadora.
 - Jornades de la JARC.
 - Vigília d'Espigues.
 - Exercicis Espirituals per a Maries del Sagrari.
 - Primer Aniversari de la Beatificació de Josep Maria Escrivà.
 - Pregària Missionera.
 - Trobada de «Vida Creixent».
 - Les franciscanes obren una Casa de Majors a Ciutadella.

SECCIÓ DOCUMENTAL

- Discurso del Papa Juan Pablo II al Pontificio Consejo de la Familia.
- Discurso del Papa Juan Pablo II a los miembros de la Penitenciaría Apostólica.
- Conferencia Episcopal. Convenio sobre el régimen económico de las personas encargadas de la enseñanza de la religión católica en los centros públicos de educación primaria.
- Conferencia Episcopal. Acuerdo sobre asistencia religiosa en los establecimientos penitenciarios.
- Comisión Permanente de la Conferencia Episcopal. Mensaje sobre el Congreso Eucarístico y la Visita del Papa.
- Comisión Episcopal de Apostolado Secular. Día de la Acción Católica y del Apostolado Secular.
- Comisión Episcopal de Pastoral Social. La única manera: Sé solidario ¡Colabora!.
- Comisión Mixta Obispos y Superiores Mayores. Mensaje para el «Día pro Orantibus».
- Comisión Episcopal de Enseñanza y Catequesis. Comunicado ante el nuevo curso escolar.
- Telegrama de su Majestad del Rey.
- Carta del Jefe de la Casa de S.M. el Rey.

SECRETARIA GENERAL

SECRETARIA GENERAL

SECRETARIA GENERAL

SECCIÓ OFICIAL

PRELAT

ESTABLIMENT DE LA DIÒCESI DE L'ASSOCIACIÓ «VIDA CREIXENT»

DECRET 4/1993.- Ciutadella de Menorca, 15 de juliol de 1993

«VIDA CREIXENT» és una associació canònica, constituïda d'acord amb el que estableix el c. 299 del Codi de Dret Canònic, la qual, com a Moviment d'Església, pretén promoure, entre la gent gran, iniciatives per a l'evangelització, l'exercici d'obres de pietat o de caritat i la inspiració cristiana de l'ordre temporal.

«VIDA CREIXENT» és l'adaptació al nostre país d'un moviment preexistent, nascut a França i estès avui a molts altres països. L'associació, amb els seus Estatuts, va merèixer més tard (any 1986), d'acord amb el c. 455, l'aprovació de part de la Conferència Episcopal Espanyola.

Vist tot això, i atès que aquesta associació duu ja un període d'experimentació a la Diòcesi amb un profit manifest,

PER LES PRESENTS, d'acord amb el c. 312, 2, donem el nostre beneplàcit per a l'establiment oficial de l'esmentada associació «VIDA CREIXENT» a la Diòcesi de Menorca, la qual es regirà pels oportuns Estatuts.

Ho decreta i signa el Rvdm. Sr. Bisbe.

F. Xavier Ciuraneta Aymí

Bisbe de Menorca

Per manament del Sr. Bisbe,

Ma. Carmen Manonelles

Canceller-Secretari

HOMILIA EN LA TROBADA DIOCESANA DE CATEQUISTES

(2 maig 1993)

Acabem d'escoltar a l'Evangelí unes paraules estranyes però importants. Jesús ens ha parlat de la necessitat d'«entrar» i d'«entrar per la porta» i no de «saltar per un altre indret». Segons les mateixes paraules de Jesús, es tracta d'entrar a la Vida, a la salvació; és a dir, a la relació filial d'amor amb el Pare i Jesús mateix es presenta com la porta per entrar-hi; no hi ha altre lloc per poder arribar

fins al Pare. Només Jesús és el camí. Una altra vegada Jesús ja havia dit que «ningú no va al Pare sinó és per mi». Ell és el camí necessari per la salvació. Ell ha estat constituït pel Pare com el sagrament, el mitjancer, el pont, l'instrument de la salvació. Sant Pau ens dirà que no hem rebut un altre nom pel qual puguem ser salvats, que el nom de Jesús. Si aquesta és l'absolutesa de Jesús com a camí necessari per la salvació, nosaltres hem de predicar i hem de testimoniar Jesucrist.

Per tant, nosaltres, com a catequistes, no fem una obra personal; no som els amos absoluts de la nostra acció catequètica sinó que hem de conduir els nostres catequizands al coneixement de Jesucrist ja que només ell és la porta que mena a la salvació. I actualment Jesucrist, el Senyor Ressuscitat, es fa present en la seva Església: en la Paraula, en els sagraments, sobretot en l'Eucaristia, en els pobres, en la comunitat, en el ministeri... La nostra acció catequètica, que vol portar els fillets, els adolescents, els joves i els adults al coneixement de Jesucrist i de la seva salvació, ha d'ensenyar-los aquells llocs on avui es pot trobar Jesucrist, el Senyor Ressuscitat que salva del pecat i de la mort. No n'hi ha prou en parlar-los de Jesucrist sinó que hem de conduir-los fins a Ell, fent que aprofitin aquells mitjans que Ell ha deixat a la seva Església com a mitjans de la seva salvació, avui.

Tota la tasca catequètica, principalment com una tasca de testimoniatge, reclama de nosaltres una convicció, evidentment: Que creguem fermament i pràcticament que l'únic Salvador nostre és Jesucrist i que la seva acció de salvació es continua avui en la seva Església. Però reclama encara una altra cosa: entusiasme, l'autèntic entusiasme de la troballa. Quants valors no hi ha en la vida de les persones que només poden ser comunicats a través d'un entusiasme! Els mestres en tenen l'experiència: l'entusiasme amb què expliquen una matèria encomana als alumnes l'afecció per aquella matèria i els fa agradable allò que pot semblar eixut i àrid. L'entusiasme per la mena de vida a què hom ha estat cridat encomana als altres el gust d'aquesta vida. La vocació dels primers seguidors de Jesús és un bon exemple: Andreu anant a trobar Simó, i Felip cridant Natanael són un exemple d'aquest entusiasme. Si haguessin anat tristos i resignats, ni Simó, ni Natanael no n'haurien volgut saber res. Això potser fem nosaltres: donar un testimoni apagat, com si el seguiment de Jesucrist fos un pes i no una vida, com haguéssim caigut en una trampa, en lloc d'haver fet una troballa. Obrim-nos al misteri del Crist, i podrem ser testimonis eficients de la seva vida i del seu amor. No mirem tant els defectes de l'Església, que són els nostres propis defectes; mirem més bé l'immens camp que tenim per evangelitzar.

Hem de reconèixer que la tasca catequètica no és fàcil. Jo us agraeixo que, malgrat les dificultats, persevereu i, mitjançant la vostra participació nombrosa al Congrés, cerqueu de descobrir la vostra identitat i de millorar els camins per

fer més eficaç la catequesi, una de les tasques prioritàries en els moments actuals de l'Església. I crec que persevereu generosament en aquesta obra de la catequesi perquè voleu ser, com Jesucrist, portadors de l'amor del Pare, testimonis de l'amor de Déu, responsables de la salvació del món. «Com el Pare m'ha estimat, jo us estimo a vosaltres», ens va dir Jesucrist. I Ell ens va estimar fins a la mort. Com el Pare ens ha estimat, nosaltres estimem, hem de poder dir també nosaltres. I, si cal, estimar també fins a la mort. Si estiméssim pel nostre compte, ens en podríem cansar algun dia i plegar d'estimar. Ara no. El nostre amor és l'amor del Pare, que no plega mai d'estimar. Ens podem sentir cansats, perquè estimar com estima Jesucrist cansa les persones febles que som nosaltres. Però, plegar, no! El nostre amor és un amor que reneix i es refà cada dia, perquè portem la font dintre, l'Esperit de Crist, que omple els nostres cors i hi encén la flama que tantes vegades la nostra comoditat, el nostre egoisme apagaria. Que la vostra dedicació generosa i perseverant a la catequesi sigui l'expressió del vostre amor pels germans, perquè voleu comunicar-los la joiosa notícia de Jesús, que va transformant les vostres vides.

I avui celebrem també la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions. Jo us demano unir-vos a aquesta intenció important de l'Església que són les vocacions d'especial consagració en el sacerdoci i en la vida religiosa. Crec que en el desvetllament de les vocacions teniu un paper molt important a fer els catequistes. Vosaltres podeu ajudar els adolescents i joves a que entrin dins d'ells mateixos i s'interroguin a la llum de la fe sobre quina és la voluntat de Déu sobre la seva vida. Certament el tema de la vocació consagrada només es pot comprendre amb una profunda visió de fe que s'alimenta i es manté amb l'oració. Qui viu arran de terra és inapaç d'admirar la bellesa d'un horitzó clar i lluminós. Sols la fe pot elevar l'esperit per tal que la persona pugui percebre i entendre la crida del Senyor! Ajudeu, per tant, els adolescents i els joves a aprofundir el sentit de la seva fe, el seu seguiment de Jesucrist i des d'ell fer l'opció de servir els altres per amor a Déu. Ell espera de molts joves que dediquin la seva vida al servei dels altres en els sacerdocis i en la vida religiosa; que facin seves les paraules del Crist, que no va venir per a ser servit, sinó a servir i a donar la seva vida per a tots els homes. Perquè «millor és donar que rebre», segons les paraules del Mestre. Preguem al Senyor que cada dia siguin més nombrosos els joves —nois i noies— que cerquin de donar plena fecunditat a la seva vida: aquella fecunditat que deriva d'un amor immens i lliurat.

HOMILIA EN LA PREGÀRIA VOCACIONAL AMB OCASIÓ DE LA XXX JORNADA MUNDIAL D'ORACIÓ PER LES VOCACIONS

(2 maig 1993)

El Regne de Déu és un tresor amagat. Així, idò, si és amagat, cal cercar-lo. I, si arribem a trobar-lo, cal vendre-ho tot per obtenir-lo. I, ¿en què consisteix aquest tresor? L'altra paràbola, molt semblant, ens ho deixa entendre: el Regne de Déu és com una perla fina. Perquè el Regne de Déu té el Rostre concret, bellíssim, de Crist, Fill de Déu fet home... Per nosaltres, trobara la perla preciosa és trobar Jesucrist, enamorar-se d'Ell i, com a fruit d'aquest enamorament, deixar-ho tot per seguir-lo en la vida consagrada: sacerdocí o vida religiosa. No hi ha res que es pugui comparar amb la riquesa que és Crist.

Nosaltres, els preveres i religiosos/es, hem trobat la perla preciosa, hem sentit la crida al seguiment proper de Jesucrist i l'hem seguit. No l'hem seguit per menyspreu ni per por d'altres camins de la vida, com per exemple, el matrimoni; ni perquè hàgim trobat assecada en el nostre cor la font de l'amor sinó tot el contrari: ens hem enamorat del Crist i hem volgut, com Ell, lliurar tota la nostra vida a la glorificació del Pare i al servei dels germans. Amb actitud humil i admirada fem nostres aquelles paraules de Jeremies, tan senzilles, però que només pot entendre aquell o aquella que ha sentit la crida: «M'heu seduït, Senyor, i m'he deixat seduir; m'heu dominat: heu estat el més fort».

En assumir el nostre seguiment de Jesucrist hem hagut de renunciar a moltes coses. Per comprar la perla hem hagut de pagar un preu. Però la perla és tan preciosa, el seguiment de Jesucrist és tan engrescador, que l'estil de vida que ens demana no el vivim com una renúncia sinó com l'elecció d'una cosa millor. No tenim en compte el que hem deixat sinó el que hem adquirit: l'amor del Crist.

Preguem al Senyor que ajudi els joves —nois i noies— a superar les possibles dificultats que troben per acceptar un seguiment proper de Jesucrist en la vida consagrada. Que no mirin tant l'aspecte de renúncia sinó la dimensió de guany. Sant Pau diu als cristians de Filips: «Fins considero desavantatges totes les coses per l'excel·lència del coneixement de Crist Jesús, el meu Senyor, pel qual m'he avingut a perdre-ho tot i a considerar-ho com escòries per tal de poder guanyar Crist» (Fl 3,8). Guanyar Crist, això és l'important de la vida.

HOMILIA EN LA VETLA DE SANTA MARIA DEL TORO (8 maig 1993)

S'ha dit que dir dona és dir llar i dir mare és dir llar dues vegades. Cada persona és ella mateixa i el seu àmbit i les seves coses ordinàries i les seves possibilitats d'acció. Per açò, dir mare és dir i designar aquest món petit i important de la casa. Però si em deixeu dur endavant la comparació podríem dir que dir Verge Maria és dir exactament Església.

A l'hora de pensar en l'Església jo m'imagino aquell primeríssim moment de l'Església de Jerusalem, aquella comunitat d'apòstols, de cors fraternals i una mica porucs, que estaven «amb Maria, la Mare de Jesús», segons ens diu el llibre dels Fets dels Apòstols. Aquella primera comunitat amb la presència de Maria era una llar. I Maria sempre ha acompanyat l'Església i n'ha fet una llar.

El Concili Vaticà II insistí en aquest aspecte de la relació de la Verge Maria i l'Església i ens va presentar Maria:

1.- Com membre de l'Església.- Maria és germana nostra. Pertany a la comunitat humana. Ha compartit totes les nostres experiències humanes fonamentals: les joioses: l'amor maternal, l'amor conjugal, la donació virginal, la pertinença al seu poble. I també les doloroses: la mort, l'exili, la incomprensió, la violència... Però tot i ser un membre de la comunitat humana n'és un membre eminent. Quin consol i quin honor per nosaltres! Maria, germana nostra. Ella, com Israel cantava de Judit és l'honor del nostre poble.

2.- Com model de l'Església.- Maria és el mirall puríssim en el qual es reflecteixen les belleses de gràcia del seu Fill, i, per açò, és també exemple i model per tots nosaltres. Maria és model existencial del viure per a Crist. Fou la Mare fidel i la companya del Senyor en tots els camins. La seva maternitat la va dur a la seva donació total. Fou un do generós i permanent. Tota la seva vida va ser per a Crist. Bon model per nosaltres de fe, d'obediència, de pobresa, de virginitat, de servei eclesial...

3.- Com Mare de l'Església.- Jesús, des de la Creu, ens la va deixar com a Mare. Ella és la nostra Mare en l'ordre de la gràcia. I Ella, com a Mare, ens ofereix la seva casa, és a dir el seu cor maternal, per intercedir per nosaltres. Nosaltres també li hem d'oferir el nostre cor; l'hem d'introduir en la nostra vida interior. Ha d'influir en la nostra vida. Aquesta nit diem-li: Mostra't sempre com a Mare nostra!

Descobrir Maria com germana nostra caminant per la vida al costat nostre, veure-la en profunditat com a model de fe i de donació al Senyor, i acollir-la a casa nostra, és a dir, en el nostre cor, com s'acull a la millor de les mares, vet aquí tres peticions que jo presento en aquesta vetla als peus de la Verge del Toro per a tot el poble creient de Menorca.

HOMILIA DEL «DIA DEL MALALT»

(16 maig 1993)

Pot semblar curiós que, dintre del temps de Pasqua, temps d'alegria per la plenitud de vida assolida per Jesucrist gràcies a la seva resurrecció, celebrem la «Jornada Mundial del Malalt». Jo crec que és molt lògic. Aquesta Jornada vol aportar un missatge de llum i de vida a tots els qui sofreixen, recordant-nos que ells, renovant en les seves vides el misteri de passió i mort del Senyor, estan en camí per participar en la realitat de la resurrecció del Senyor. El sofriment assumit, com el Crist, des del amor i per a l'amor, és paradoxalment camí de vida. I aquest és en definitiva l'anunci de la Pasqua: la resurrecció de la humanitat redimida. La resurrecció de l'Església, Cos de Crist, sempre empesa per l'Esperit a tirar amunt. Pasqua és el desafiament de tota mena de decepcions i pessimismes.

Aquesta Jornada inclou una invitació a convertir-la en un moment fort de pregària per als malalts i de comunió i solidaritat amb ells. Una crida als creients perquè contemplem en el rostre del germà malalt el sant rostre de «Crist que sofrint i ressuscitant ha realitzat la salvació de la humanitat i que segueix realitzant-la amb la col·laboració dels malalts que ofereixen els seus sofriments per la salvació dels homes.

El sofriment és una realitat que ens acompanya sempre al llarg de la vida. Vivim dolorosament encarats amb una dualitat absurda. Per una banda la tendència innata que ens porta a cercar la felicitat; i, per l'altra, la realitat del dolor que ens impedeix sempre d'obtenir o assegurar aquesta felicitat. L'experiència vital d'aquesta contradicció pot desvetllar en l'íntim de l'home una revolta sorda. Qui té la culpa d'aquest drama huma? N'hi ha que culpen Déu. Certament, Déu no ha fet el mal, sinó que veient l'estat delorable de l'home i del món, ha enviat el seu Fill, Jesucrist, per salvar els homes de la seva situació desesperançada. I tot només perquè ens estima. Llegim en la 1a. Carta de Sant Joan: «L'amor de Déu envers nosaltres s'ha manifestat en això: que Déu ha enviat el seu Fill al món, a fi que visquem per Ell» (1 Jo 4,9).

Jesucrist, l'home-Déu, no s'ha mirat el sofriment des de fora. No ens ha anunciat fredament el seu missatge i la seva doctrina salvadora assegut confortablement i mantenint-se a distància del nostre dolor. Ben al contrari. Jesucrist s'ha posat enmig del sofriment, l'ha assumit i se l'ha carregat al damunt. Tot el mal de l'home ha vingut a pesar sobre les espatlles de Crist fins al punt d'esdevenir l'Home de dolor, com ens el descriu Isaïes (Is 53, 3ss).

Davant del Crist sofrent, ens trobem desarmats. Déu no és el responsable del dolor dels homes i en canvi s'ha fet responsable de la seva salvació. Una cosa és absurda quan no té cap sentit. El misteri, per contra, té sentit, però no l'arribem a comprendre. Per Jesucrist, l'absurditat del dolor se'ns torna misteri. Mis-

teri d'amor, que no comprenem tot el seu abast, però sabem que té un sentit salvador.

Jesucrist pren la creu perquè estima i vol que els seus seguidors siguem capaços del mateix gest. «Qui no porta la seva creu i no em segueix, no pot ser deixable meu» (Lc 14,27). Només quan estimem som capaços d'un gest heroic, abnegat, sacrificat, a causa del qui estimem. «Ningú no té un amor més gran que aquest de donar la vida pels seus amics» (Jo 15,13). El sofriment vigoritza l'amor i li dóna qualitat. Tothom s'adona de com puja el to de l'amor entre els esposos, entre els pares i els fills, entre els amics, entre les persones en general quan hi ha hagut un gest de generositat, de donació, d'entrega...

El dolor dels homes, present arreu, ens ofereix innombrables ocasions d'actualitzar el nostre amor, la nostra abnegació, el nostre esperit de donació. La persona que estima sofreix en veure patir els altres i per això s'esforça per treure el sofriment del món. Les necessitats dels nostres germans ens estimulen a donar-nos. I aquesta donació, aquest amor estimulant són un enriquiment de la nostra personalitat que madura i es perfecciona.

També voldria recordar que quan ens trobem amb el dolor, al llarg de la vida, no sols tenim l'exemple de Jesús, la companyia dels familiars i amics sinó que tenim sobretot la companyia del Pare Déu que mai ens abandona. Narciso Yepes, cèlebre guitarrista de música clàssica, va sofrir l'esquinçament immens de la mort del seu fill Juan de Dios. Quan un periodista li va preguntar si «Déu no tracta durament els qui vol sants», el va contestar: «Sí, idò. Així és. Però no és un tracte dur, aspre i insufrible d'un tirà totpoderós, sinó... ¿sabré fer-me entendre?, la carícia d'un pare que es recolza en el seu fill. I aquesta carícia neteja, tranquil·litza i enriqueix l'ànima. S'obté la certesa moral i fins i tot física que la mort ha de ser un pas meravellós: arribar finalment a la felicitat que mai acaba i que res i ningú pot destruir... ¡La mort és començar a viure de veritat!».

Permeteu-me, per acabar, recordar un somni, que ja l'he contat alguna vegada, i que avui també ens pot ajudar a entendre el que pretenc dir-vos: «Una nit vaig somniar que anava caminant per la platja amb Déu i que anàvem recordant moltes escenes de la meva vida. En cada escena veia petjades en la sorra. A vegades la de dues persones i altres només les d'una. Vaig observar que durant els períodes difícils de la meva existència, es veien només les petjades d'una persona. I vaig dir: «Em vas prometre, Senyor, que sempre caminaries al meu costat. ¿Per què quan més et vaig necessitar no estaves amb mi?» Ell va respondre: «Quan vas veure les petjades d'una sola persona, fill meu, és quant et vaig haver de portar als braços». Estem sempre en mans de Déu, però especialment en els moments de dificultat. Que aquest pensament ens ajudi a no sentir-nos sols. L'amor del Pare Déu sempre ens acompanya.

HOMILIA DE LA FESTA DE MARIA AUXILIADORA

(23 maig 1993)

Ens hem reunit aquest capvespre i en aquest Santuari, el centenari del qual estem celebrant, per a manifestar la nostra devoció filial a la nostra Patrona, Maria Auxiliadora. Per a dir-li, més de cor que en paraules: un any més aquí ens tens, Mare nostra; aquí tens els teus fills ciutadellencs que es congreguen molt a prop teu per expressar-te amor i manifestar-te fidelitat.

Al llarg de l'any no l'oblidem. La seva imatge beneïda la portem sempre gravada en el nostre cor. Està sempre present en el record i en l'afecte. A Ella dirigim sovint les nostres pregàries i venim a visitar-la al seu santuari.

Però avui és el dia de la seva festa i aquí estem per a demostrar-li la nostra veneració, el nostre reconeixement, el nostre amor filial. I sentim el goig d'expressar-ho tots junts. Potser altres dies ens sentim inclinats a expressar-li en el silenci i soletat de les nostres oracions les necessitats més íntimes del nostre cor. Però avui experimentem el desig de fer-li un homenatge col·lectiu, de sentir-nos units en la pregària, en el cant, en la pública expressió del nostre cor.

Es mare nostra i l'amor a la mare es professa sense pors ni vergonya. El Senyor ens la senyalà com a mare des de dalt de la creu. I Joan, ens diu l'Evangeli, la va acollir a ca seva. I nosaltres, imitant aquell gest, desitgem acollir-la en la casa dels nostres cors i en la casa comuna que és Ciutadella.

A Ella la invoquem en aquest títol entranyable de Maria Auxiliadora. Ella és l'auxiliadora de tots, perquè tots necessitem ser ajudats per Ella. El ser humà és un ser radicalment desemparat, un ser que necessita sempre, fins i tot en els moments més pletòrics de la seva vida, alguna classe de protecció, d'ajuda. És veritat que la necessitat d'ajuda se sent de manera més aguda quan les circumstàncies de la vida es fan especialment dures, quan l'amargura de la soletat, l'experiència del dolor i de la malaltia o l'amenaça de la mort es fan presents en el nostre esperit. Però sempre, encara que ens amaguem darrera d'una aparent seguretat, la mossegada de la soletat i d'un cert desempar rosseguen el nostre cor, que sempre estarà inquiet fins que reposi en Déu, com diu Sant Agustí.

Entre els diferents tipus d'abandonament i desempar voldria avui cridar l'atenció sobre els produïts per la vellesa, per l'anomenada tercera edat. L'ocasió ens l'ofereix el fet que l'any 1993 ha estat declarat a Europa com l'any dedicat a les persones d'edat avançada i a la solidaritat entre generacions.

El Papa Joan Pau II parla amb freqüència a favor de les persones majors, tan benemèrites, però, de vegades, tan desateses. El Papa s'inclina amb un respecte profund davant l'ancianitat i invita tots que facin el mateix. La vellesa és la coronació dels escalons de la vida. Per això els ancians són molt valuosos i diria que indispensables per la societat i la família... Però ells també tenen necessitat

de ser ajudats, consolats en les dificultats amb què poden trobar-se a causa de la salut i soledat. La vellesa és, idò, l'època de la vida en què comencem a sentir-nos com estranys en el món, en què la vida pot arribar a considerar-se com una càrrega i el cos, de vegades, una tortura, en la que de vegades se sent l'amargura de la incomprensió i la ingratitude.

No podem pas negar que la nostra societat considera la vellesa des d'un punt de vista negatiu. Perquè els vells ja no produeixen res, no se'ls valora socialment. Hi ha una tendència creixent en les famílies a confiar els seus membres d'edat avançada a institucions que tinguin cura d'ells. Les raons poden ser múltiples i no es pot simplificar la qüestió. Però el manament de Déu: «honora el pare i la mare» ens recorda que la família ha de ser, hem de ser, un espai d'amor, de respecte i de sol·licitud envers els ancians.

La festa que avui celebrem ha de servir per reavivar la nostra confiança en la protecció maternal de la Verge Maria, Auxili dels cristians, Consoladora dels afligits...

En les vostres mans, Mare i Patrona nostra, dipositem ara, en renovat fervor i filial seguretat, totes les necessitats, anhels, inquietuds i desitjos dels vostres fills.

Us supliquem que sosteniu i alleueu els nostres ancians en la seva debilitat física; que signeu la seva dolça companyia en la seva soledat espiritual.

Us preguem també, Mare dels Innocents, pels qui estan començant a viure, pels nostres al·lots, pels nostres joves que, en un moment difícil de la seva vida, estan exposats al contagi i pressió d'un clima moral deteriorat.

Us preguem per les nostres llars i famílies, especialment pels qui passen moments difícils. I aquí la nostra oració s'eleva pels cònjuges que han estat abandonats, pels qui pateixen el drama de la separació, per tots els qui es troben en situació matrimonial irregular o simplement estan privats d'una família.

Us preguem pels nostres malalts. Especialment perquè doneu força i esperança als qui han de resistir mals incurables. Us confiem, Senyora, tots els nostres disminuïts físics i mentals. Aculliu-los sota la vostra protecció.

I també el nostre pensament i la nostra oració davant vostre desitgem estendre-la a tots els marginats, discriminats i desemparats d'alguna manera. De manera especial pesen en el nostre cor i en la nostra consciència el gran nombre de persones que no tenen treball. Us preguem que entre tots sapiguem trobar camins de solució per aquesta calamitat social del nostre temps.

Aconseguiu la benedicció sobre aquesta comunitat salesiana que es preocupa per mantenir viu el caliu de la vostra devoció.

Us preguem, en fi, Mare Auxiliadora, que concediu a aquesta gran família ciutadellenca que, per damunt de qualsevol mena de divisió, sàpiga mantenir una convivència pacífica, inspirada en sentiments de solidaritat fraterna d'amor cristià.

HOMILIA DE L'APLEC DE L'ESPERIT

(30 maig 1993)

Pasqua és indubtablement la festa de les festes, la solemnitat més gran de tot l'any cristià. Però Pasqua no s'acaba amb un dia, el dia mateix de la solemnitat de la Resurrecció, sinó que es prolonga tot un temps i avui rep el seu complement i corona. Jesucrist ja ens ho tenia dit, com ho havia dit als apòstols, que rebríem l'Esperit Sant, el qual ens parlaria d'ell, ens faria entendre les seves obres i ens faria deixebles seus.

Els textos de la missa d'aquesta festa de Cinquagesma són pregàries de desig, d'acció de gràcies i, al mateix temps, són una contemplació admirada i feliç de l'acció de l'Esperit en l'Església i en les persones.

L'Esperit és llum, és consol, és amor; és joia, és força i és pau. L'Esperit ens omple i ens guia pels camins de l'Evangeli; la seva presència ens dóna la seguretat que som fills de Déu, i ens ensenya i ens ajuda a comportar-nos com a fills. Res no escapa i s'amaga a l'acció suau i forta d'aquesta Esperit, que ha omplert tota la terra, és present en tot i coneix tota cosa.

L'Esperit realitza la seva acció en l'Església i en cadascun de nosaltres de moltes maneres però totes elles convergeixen en una: l'amor. L'Esperit Sant és l'Esperit de l'amor, i és per aquest Esperit que ens hem de deixar portar, si volem de debó ser fills de Déu. Quan Sant Pau recomanava als seus cristians que no contristessin l'Esperit de Déu amb què havien estat segellats, o que no extingissin els dons d'aquest Esperit, els volia indicar fonamentalment que no reneguessin de l'amor, amb tot el que això vol dir.

I aquestes mateixes recomanacions ens són fetes a nosaltres. Hem de viure en l'Esperit; és a dir ens hem de comportar sempre amb amor, tal com Crist ens ha estimat i ens ha manat d'estimar, si volem ser els seus seguidors. És amb el nostre amor que podrem donar al món el testimoni de la veritable joia cristiana.

I lema d'aquest aplec de l'Esperit, que ens recorda que som membres d'una família, ens invita a viure aquesta presència de l'Esperit de l'amor en nosaltres, precisament en l'àmbit familiar, que ha de ser fonamentalment un àmbit d'amor.

La família es troba avui en una situació sorprenent. Per alguns està desacreditada i, al mateix temps, tots els sondeigs la presenten com el lloc de la felicitat. En tot cas, la nostra família ens marca profundament. I és que nosaltres som fets per a estimar i per a ser estimats. I és al si de la família on es fa aquest descobriment. En la família s'hi és rebut gratuïtament, incondicionalment, no cal justificar la pròpia presència. I com més s'és fràgil i vulnerable, més s'és fort amb la tendresa que es reb dels altres. En la família s'hi aprèn a existir. Hi descobreixes que ets algú. I, al mateix temps, hi descobreixes que no ets el centre del món.

N'hi aculls d'altres que existeixen a prop teu. S'hi aprèn a ser estimat, a estimar els altres i estimar-se un mateix. La vida de família és vida d'amor, un amor que uns cops serà generositat, donació i altres, serà perdó, misericòrdia, reconciliació.

Si les famílies, sobretot avui, són objecte d'una gran esperança en tothom, començant pels joves, són al mateix temps molt fràgils. Les condicions econòmiques són difícils; l'atur desmoralitza els joves i desestabilitza les llars. Les mentalitats evolucionen. La fecunditat més ben dominada, noves relacions al si de la família, la interrogació sobre el lloc de la dona són aspectes molt positius. Però la por del compromís i de la fidelitat per sempre, el culte del «tot de seguida», la cohabitació juvenil, el permissivisme moral, la voluntat de limitar la fecunditat per qualsevol mitjà, ni que sigui per l'avortament, tot això arruïna la família, mina la fidelitat i amplifica els conflictes de generacions. ¿Quans joves no estan mancats de llars sòlides i radiants, que els facin venir ganes d'assemblar-s'hi? ¿Quants fillets, esquinçats entre els seus pares separats, estan mancats de la seguretat afectiva tan necessària per a l'equilibri de la persona? Jo crec que les famílies tenen encara prou recursos humans per retrobar el camí de l'amor. Existeix en l'amor conjugal i familiar una energia de regeneració que cal movilitzar.

Jo us demano, joves, que valoreu moltíssim la vida de família; que hi aporteu el vostre granet de sorra perquè segueixi sent una institució on es visqui des de l'amor i per a l'amor; un lloc per tant, on hi estigui ben present l'Esperit de Jesucrist que és esperit d'amor. Que l'Esperit Sant us ajudi a testimoniar l'ambició de Déu sobre l'amor.

Amics tots, saciem-nos de l'Esperit, com recomanava sant Pau als cristians d'Efes. Siguem conscients de la nostra pobresa, de la nostra buidor i de la nostra limitació, desitgem intensament d'omplir-nos, i rebrem plenament les riqueses de l'Esperit per a viure com a seguidors de Jesucrist, centrats en l'amor, en la donació, en el servei, també al si de les nostres famílies.

HOMILIA DE LA FESTA DE SANT PERE I SANT PAU

(4 juliol 1993)

Avui, germans, ens hem reunit per a celebrar l'Eucaristia convocats pel record dels apòstols Sant Pere i Sant Pau. Açò és un fet important per la nostra fe. Perquè aquests dos apòstols són com la base, les columnes fonamentals de l'Església. En ells comença aquesta història de fe en el Crist, el Senyor Ressuscitat som protagonistes. És la història de l'Església. Per això és important que celebrem i recordem l'exemple d'aquests Apòstols, vertaders pares de la nostra fe. I

¿quin exemple de fe ens ofereixen aquests dos apòstols?

Sant Pere i Sant Pau són dos figures molt distintes per la seva forma de ser i actuar però molt semblants en la seva dedicació total, fins al martiri, a la tasca de formar comunitats cristianes arrelades en la fe i en l'amor a Jesucrist.

Mirem, en primer lloc, l'exemple de l'apòstol Pere: L'Evangelí ens ofereix dos aspectes aparentment contradictoris de Sant Pere:

— Ell és el primer que proclama la seva fe en Jesús com el Messies Salvador. Seves són aquestes expressions: «A qui anirem; només tu tens paraules de vida eterna»... «Tu ets el Crist, el Fill de Déu viu»... Però ell és també el primer en negar aquesta fe proclamada amb tanta generositat. Quan la criada de Caifàs insisteix en què ell és un dels deixebles de Jesús, ell ho nega tres vegades.

Però crec que és allisonador constatar que aquest error, aquesta traïció va suposar per Sant Pere el seu primer pas d'una conversió radical, d'una tornada definitiva a Crist. Amb la seva negació Pere experimentà la seva pobresa moral, la seva nul·litat. Es donà compte que ell, per si mateix, no valia ni podia res... I va aprendre a desconfiar d'ell mateix; es va despullar del seu orgull, de les seves falses seguretats i va aprendre a confiar només en Jesús; a cercar en Jesucrist la força per perseverar en l'amor al Pare. Ell, per si mateix, no podia res; només en Jesucrist estava la seva força i el fonament de la seva esperança. I així es centrà només en Jesús, en la fe i en l'amor de Jesús. I per això va poder ser elegit per Jesús per a ser el fonament i el cap de l'Església, de la comunitat dels creients; perquè en ell només hi havia una cosa: fe i amor en Jesús.

I aquesta fou la missió que Sant Pere va complir en la primitiva Església: ser exemple de fe, de fe senzilla però incondicional i recordar que només aquesta fe total en Jesucrist i no altres coses —poder, domini, riqueses— han de ser el fonament i la força evangelitzadora de l'Església, de tots els seus membres, també de nosaltres.

En segon lloc, tenim l'exemple de Sant Pau. Ell, que havia estat el gran perseguidor dels cristians, es converteix després en l'anunciador més eficaç de la fe i de l'amor de Jesucrist i en el constructor d'una Església catòlica, universal, oberta a tothom. I aquesta fou la missió que l'apòstol Pau va complir en la primitiva Església: ser exemple d'una fe valenta, decidida, missionera. Sant Pau no dubtà en trencar amb tot allò —costums, rutines...— que era un obstacle perquè la salvació de Jesucrist arribés a tots els homes. Lluitant fins i tot contra l'oposició dels cristians provinents del judaisme, anuncià l'Evangelí a tots els pobles de l'imperi romà, donant-li a l'Església aquella dimensió universal i catòlica que Jesucrist volia que tingués. I aquest és l'exemple que sant Pau ens ofereix a nosaltres: Ell ens recorda que la nostra fe no podem ni deuen guardar-la per a nosaltres sols; que no sols som responsables de la nostra salvació personal. Jesu-

crist, la salvació, la fe, els sacraments són per a tothom; i amb decisió i valentia hem d'oferir-los a tothom.

Sant Pere i Sant Pau, dos exemples per nosaltres, dos exemples d'una mateixa i única fe però cadascun d'ells amb un aspecte especial: Sant Pere, exemple d'una fe incondicional, plena, total com a fonament de la vida cristiana. Sant Pau, exemple d'una fe oberta, missionera, evangelitzadora, comunicativa... El seu exemple ens és avui un estímul per la vivència de la nostra pròpia fe.

Però Jesús va voler que la missió de Pere de ser el cap de la comunitat cristiana continués al llarg dels segles. Es el ministeri petrí que es continuat pels bisbes de Roma; és a dir, pels Papes. El Papa, com a successor de Pere, ha rebut el ple poder en l'Església en totes aquelles coses que afecten al bé comú d'aquesta Església. Ell està al davant de tota la família cristiana com a fonament visible de la seva unitat. Acceptar els seus ensenyaments és la millor garantia per la veritat de la nostra fe. Joan Pau II, el Papa que actualment regeix la marxa de l'Església compleix meravellosament la seva missió; ell porta la càrrega de la sollicitud per la salvació de tots els homes amb un amor atent, infatigable.

Fa pocs dies l'hem tingut a Espanya. Ens ha cridat a comprendre i viure des d'un renovat fervor el misteri de l'Eucaristia, centre i culminació de tota la vida eclesial, en la devoció a la Mare de Déu i Mare nostra; ens ha convocat a treballar incansablement pels germans més marginats i necessitats; i ens demana que treballem insistentment per les vocacions a la vida consagrada, per la família, per la joventut...

El Papa acaba de confirmar la nostra fe, la nostra unitat, el nostre compromís cristià visitant-nos a ca nostra. Preguem per ell, ajudem-li en el seu ministeri de Pere, com a mostra d'afecte filial i d'agraïment envers aquell que santa Caterina de Siena anomenava: «el dolç Crist a la terra».

EXHORTACIÓ SOBRE LA «XXX JORNADA MUNDIAL D'ORACIÓ PER LES VOCACIONS» (2 maig 1993)

En aquest diumenge coincideix la celebració a la Diòcesi del «Dia dels Catequistes», amb la trobada dels catequistes al Toro, i la «XXX Jornada Mundial d'Oració per les Vocacions».

Catequesi i vocacions són dues realitats eclesials profundament relacionades. La catequesi ha de ser també un instrument de pastoral vocacional. Ha de ser-ne un element més, cultivant l'obertura al do de Déu i les condicions psicològiques i espirituals que afavoreixin l'acolliment joiós i agraït del do de la vocació. El

Papa Joan Pau II, en l'Exhortació apostòlica sobre «la formació dels sacerdots en la situació actual», ens diu que «la predicació i la catequesi han de manifestar sempre la seva intrínseca dimensió vocacional: la Paraula de Déu il·lumina els creients per valorar la vida com una resposta a la crida de Déu i els acompanya per acollir en la fe el do de la vocació personal» (PDV 39).

La catequesi ha de fonamentar una opció seriosa pel seguiment personal de Jesucrist. I, en algun moment de la catequesi, s'han de plantejar a l'adolescents i al jove els camins concrets que se li ofereixen per seguir Jesucrist en el si de la comunitat eclesial: sacerdoci ministerial, vida religiosa o vida laical. Encara que la vida laical sigui la vocació més comú dels batejats, que no s'hauria de donar per suposat que tots han de seguir aquest camí. S'han de plantejar honestament les diferents opcions perquè Déu segueix cridant al sacerdoci ministerial i a la vida religiosa. I cal que sapiguem afavorir la percepció d'aquestes crides.

Els catequistes han de ser conscients d'aquesta responsabilitat de ser sembradors de llavors vocacionals, ajudant a fer més conscient i personal el seguiment de Jesucrist en la fe.

Tanmateix, malgrat la nostra necessària tasca de sembra, no podem oblidar que tota vocació és do de Déu. «Tota vocació cristiana troba el seu fonament en l'elecció gratuïta i precedent de part del Pare... Tota vocació cristiana ve de Déu, és do de Déu» (PDV 35). Com tot do, cal demanar-lo per mitjà de la pregària. Per això aquesta Jornada d'Oració per les Vocacions. La pregària és un moment essencial i primari de la pastoral vocacional. En la pregària es crea l'espai ideal perquè cadascú pugui descobrir la veritat del seu ésser i la identitat del projecte de vida, personal i irrepètible, que el Pare li confia. D'altra banda l'Església ha d'acollir cada dia la invitació persuasiva i exigent de Jesús, que ens demana que «preguem a l'amo dels sembrats que envii operaris als seus sembrats» (Mt 9,38).

Per tant, la catequesi i la pregària són dos elements importants de la pastoral vocacional, que avui se'ns presenten units en la coincidència d'aquestes dues celebracions: «Dia de la Catequesi» i «Jornada Mundial d'Oració per les Vocacions».

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

EXHORTACIÓ SOBRE EL «DIA DEL MALALT» (16 maig 1993)

Celebram avui el «Dia del Malalt», que ens invita a fixar la nostra atenció en el fet del morir. Un fet humà inevitable que poc a poc s'està convertint en un fet inhumà.

Avui es mor malament. Es donen moltes situacions de soletat, abandonament i marginació dels moribunds en alguns hospitals, on els malalts són considerats com uns nombres i no com unes persones. La mateixa cultura actual, que exalta el que és vital i bell, tendeix a ignorar i a amagar el fet de la mort. Es dona una escassa preparació per afrontar el morir, fins i tot entre els creients.

Encara que difícil és possible avui una mort humana i digna: sense soletat i sofriments innecessaris; una mort íntima, silenciosa, senzilla, amb el consol de la companyia dels familiars i dels auxilis de la fe; conscient; amb pau amb si mateix, amb els altres i amb Déu; acceptada des de la consistència humana i cristiana de la pròpia maduresa; una mort en el «seu» moment sense adelantar-la ni allargar-la amb actituds i mitjans desproporcionats.

Cal, per tant, educar per al ben morir, fent que el tema de la mort no sigui un tabú ni sigui banalitzat. És una realitat humana que tots hem d'afrontar dignament i hem d'ajudar a afrontar-la. És necessari ajudar el malalt terminal i atendre'l en les seves necessitats, sobretot en les espirituals i religioses. Cal promoure en les comunitats cristianes un voluntariat generós que, animat per la Delegació Diocesana de Pastoral Sanitària, visiti els malalts, oferint companyia, afecte i els serveis del prevere. No podem oblidar que entre els «nous pobres» s'hi troben clarament els malalts.

I, sobretot, cal seguir il·luminant des de la fe el fet de la mort. La mort és a l'horitzó de la vida, i és aquest horitzó el que dona a la nostra vida el seu pes de serietat. Per al creient en Jesucrist la mort no significa un final; és precisament un principi de vida més plena. Jesucrist digué: «Jo sóc la resurrecció; qui creu en mi, encara que mori, viurà; i tot aquell qui viu i creu en mi no morirà eternament» (Jo 11, 25-26). Viure per sempre: aquest és el gran delit de l'home i aquesta és la voluntat del Déu Pare, que s'ha fet realitat en la Resurrecció de Jesucrist, que celebrem aquests dies de Pasqua.

L'Església, des de la «bona notícia» de la Resurrecció de Jesucrist com a fonament de la nostra pròpia resurrecció i mitjançant el servei assistencial i pastoral als malalts, ha d'ajudar a viure el procés de la mort amb esperança, amb serenor i amb pau.

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

EXHORTACIÓ SOBRE EL DIA DE L'APOSTOLAT SEGLAR

(20 maig 1993)

La festa de Cinquagema ens recorda la presència activa de l'Esperit del Senyor en l'Església i en el món, presència que ens invita i mou a participar activa i responsablement en la vida i en la missió de l'Església i a proclamar la bona notícia de l'Evangeli.

L'evangelització és missió de tota l'Església. Però els cristians laics, que són l'Església en el món, han de ser protagonistes de l'evangelització en tots els àmbits de la vida pública. En la homilia conclusiva del Sínode de 1987 el Papa Joan Pau II deia: «Vet aquí el fidel laic llançat a les fronteres de la història: la família, la cultura, el món del treball, els béns econòmics, la política, la ciència, la tècnica, la comunicació social; els grans problemes de la vida, de la solidaritat, de la pau, de l'ètica professional, dels drets de la persona humana, de l'educació, de la llibertat religiosa». Per això es pot entendre molt bé que la nova evangelització han de realitzar-la, sobretot, els laics o no es farà. D'aquesta manera el laic cristià es converteix en un nou protagonista de la història a les portes del tercer mil·lenni.

Per tant, els laics cristians s'han de preparar per al descobriment cada cop més clar de la seva vocació i per a una disponibilitat cada cop major per a viure-la en el compliment de la pròpia missió. D'ací hom pot deduir la necessitat d'una vida espiritual intensa, utilitzant els mitjans consagrats per la tradició: l'escolta de la Paraula de Déu i de l'Església, l'oració filial i constant, vida sacramental, l'acompanyament espiritual, l'atenció a les situacions socials i històriques, l'exercici del discerniment.

De fet, a la Diòcesi, ja hi ha laics cristians que treballen en l'evangelització del món. Molts d'ells estan en moviments apostòlics. D'ells reben la força i l'estímul per perseverar en la seva tasca. Potser caldria cercar una millor coordinació d'esforços per promoure més eficaçment i d'acord amb els principis, criteris i orientacions de la Doctrina Social de l'Església la formació i la presència activa dels laics en la vida pública. També caldria promoure una millor col·laboració de cada moviment, segons els seus carismes, en els projectes pastorals de la Diòcesi.

Que Maria, estrella de l'evangelització, ens il·lumini en el llindar d'aquesta etapa nova de la humanitat, ens animi, ens acompanyi i renovi la nostra il·lusió d'anunciar Crist, llum dels pobles, en aquesta nova Cinquagema.

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

EXHORTACIÓ SOBRE EL DIA «PRO ORANTIBUS»

(6 juny 1993)

Aquest és el lema del «Dia pro orantibus». Dia per a recordar la dimensió contemplativa de l'Església, encarnada principalment en els monestirs de monjos i monges, que són els artesans permanents de l'Església en oració. I els contemplatius ens inviten avui a pregar «amb ells», recordant que la dimensió contemplativa i la vida de pregària és una necessitat de tot cristià. Necessitem la pregària com l'aire que respirem. I els monestirs no són només llocs de pregària sinó invitació constant a pregar. Aquest és el seu apostolat primordial i fonamental.

Per molt urgent que ens sembli l'apostolat actiu en el món, les comunitats de vida contemplativa són com les arrels de l'Església. Són la seva part manco visible però per això no manco necessària. Com són necessàries les arrels per a tot arbre. La contemplació de Maria de Betània és tan fecunda per al creixement de l'Església com l'activitat de Marta. L'Església que escolta la Paraula i l'Església que l'anuncia són dos aspectes de la mateixa Església que s'influeixen mútuament.

La vida dels membres de les comunitats contemplatives, íntegrament dedicades a Déu en soletat i silenci, en oració assídua i generosa penitència, té com a meta la unió amb Déu. Per aquesta raó els qui han fet de la vida contemplativa la raó del seu viure són les arrels amagades que nodreixen i donen força a l'arbre de l'Església. Aquest és el seu gran servei a l'Església i al món.

El seu allunyament del món no és una manifestació de desinterès sinó d'una donació més plena. La seva vida espiritual està atenta a les necessitats del món i són amb l'Església realment solidaris del gènere humà i de la seva història. La seva vida és una professió pública dels valors de l'esperit enfront dels «suposats valors» que ofereix el món actual.

Déu ha fet el do a la nostra Església de Menorca de tenir dues comunitats contemplatives: les clarisses de Ciutadella i les concepcionistes de Maó. Aquesta jornada, en contemplar la riquesa espiritual que ens aporten, ens demana un compromís de gratitud, d'ajuda i d'oració. De gratitud, pel ric patrimoni que representa per la nostra Església la vida contemplativa. D'ajut, per atendre les seves múltiples necessitats. D'oració, per les qui ens manifesten amb el seu testimoni la riquesa dels valors evangèlics. En especial, els agraïm la gran tasca que realitzen per oferir espais i moments de pregària. I els demanem que perseverin en aquest apostolat de l'oració, essent una crida constant a «pregar amb elles».

Francesc Xavier
Bisbe de Menorca

Francesc Xavier
Bisbe de Menorca

EXHORTACIÓ SOBRE EL «DIA NACIONAL DE CARITAT»

(13 juny 1993)

La festa del Corpus coincideix amb el Dia de la Caritat. La caritat està profundament vinculada a l'Eucaristia. La celebració de l'Eucaristia culmina amb la nostra participació en la comunió, el fruit principal de la qual és la unió íntima amb Jesucrist. «Qui menja la meua carn i beu la meua sang està en mi, i jo, en ell» (Jo 6,56). L'Eucaristia significa i realitza, a més, la unitat de tota l'Església en Crist i, per això, fou anomenada per Sant Agustí «Signe d'unitat», «Vincle de caritat». «Ja que el pa és un de sol, nosaltres, tot i que som molts, formem un sol cos; tots efectivament, participem en aquest únic pa» (1 Cor 10,17).

La unitat de l'Església, significada en l'Eucaristia, és també signe i instrument de la unitat de tot el gènere humà. L'Eucaristia és el pa que dona la vida al món. Per això la comunió eucarística ha de manifestar els seus fruits no sols en la comunitat sinó també en el món. No podem compartir el pa eucarístic si no estem disposats a compartir el pa de cada dia i a treballar per un ordre just, solidari i fraternal en el món.

Per tant, el Dia de Caritat ens ha de portar un missatge de comunió i solidaritat amb els més necessitats. En un món que reacciona només per estímuls d'individualisme i utilitarisme és important que recordem que l'Eucaristia ens obliga als cristians a treballar eficaçment per una cultura de solidaritat. I aquesta cultura mai no serà fruit de bones paraules sinó el resultat d'unes accions concretes.

Caritas és l'instrument pastoral per promoure l'esperit i la pràctica de la solidaritat. A través d'ella la nostra Església viu i expressa comunitàriament l'amor fratern i solidari, fent més creïble la seva missió en el món. Però Caritas es farà expressiva si neix i es desenvolupa en el si d'una comunitat creient que viu i dona testimoni del manament nou: «Així com jo us he estimat, estimeu-vos també els uns als altres» (Jo 13,34).

Caritas Diocesana, animada per aquest esperit, està donant suport a diferents projectes de reinserció social, de prevenció de delinqüència, d'assistència a necessitats...; projectes que no poden ser realitzats per les petites comunitats per raons òbvies de caràcter econòmic i tècnic, però que demanen la col·laboració de totes elles com a testimoni de solidaritat cristiana.

El Dia de la Caritat ha de ser l'ocasió de prendre consciència dels drets que tenen els més pobres de posseir els nostres béns. Els projectes que Caritas va realitzant són importants però són encara molts urgents les necessitats socials que sorgeixen en aquests germans marginats que demanen, amb dret, el nostre amor. Part del nostre temps, de les nostres qualitats, dels nostres béns els hi devem i la consciència rectament formada a la llum de l'Evangeli ens hauria d'indicar el grau de la nostra generositat.

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

EXHORTACIÓ SOBRE EL «DIA DEL PAPA»

(27 juny 1993)

La memòria del martiri de Sant Pere en Roma és una festa litúrgica molt antiga, que es va celebrant el 29 de juny des del segle IV. Es una celebració amb una profunda dimensió eclesial.

Certament Sant Pere pertany al passat. Fou martiritzat a Roma durant la persecució de Neró i les seves despulles reposen sota la cúpula de la Basílica de Sant Pere del Vaticà. El seu pelegrinatge terrenal va acabar amb el martiri. Però la nostra fe catòlica creu que la funció que el Senyor va encomanar singularment a Pere roman en el Bisbe de Roma, que és el Cap del Col·legi dels Bisbes i Pastor de l'Església universal a la terra. El Papa és per a nosaltres el successor de Pere, el qui exerceix avui en el col·legi apostòlic. Es Pere entre nosaltres.

Deia el Papa Pius XII en una allocució: «Els successors de Pere, mortals també, com tots els homes, passen més o manco ràpidament. Però el primat de Pere subsistirà sempre, amb l'assistència especial que li fou promesa, quan Jesús li va encarregar de confirmar els seus germans en la fe. Siguin els qui siguin, nom, origen i rostre humà de cada papa, és sempre Pere el qui viu en ell; és Pere el qui dirigeix i governa; és Pere, sobretot, el qui ensenya i difon en el món la llum de la veritat alliberadora». El rostre humà de Pere és avui per nosaltres el de Joan Pau II.

Aquesta permanència del primat de Pere és un do del Senyor a la seva Església que mai no agraiem suficientment i que ens garanteix, en virtut de la promesa de Déu, que no pot fallar, la fidelitat fonamental de l'Església a l'Evangel·li.

El ministeri de Pere, continuat pel Sant Pare, és a més vincle d'unitat eclesial. Si l'Església és una en la seva naturalesa i ha de ser una en la seva estructura, com confessem en el Credo, és lògic que tingui un ministeri al servei d'aquesta unitat. Això és el que ensenya el Vaticà II en proposar el successor de Pere com fonament i principi visible de la unitat de l'Església.

La celebració litúrgica del martiri de Sant Pere ens ofereix una bona ocasió per recordar aquestes veritats fonamentals sobre el ministeri de Pere, que es perpetua en el Papa. Aquest ministeri és un servei que assegura la cohesió de tot els bisbes i la unitat de tots els fidels en la fe que Sant Pere va segellar amb el seu martiri.

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

EXHORTACIÓ EN EL VIII CENTENARI DE SANTA CLARA

(25 juliol 1993)

Aquest any s'escau el VIII Centenari del naixement de Santa Clara. El dia 11 d'agost celebrarem, si Déu vol, la seva festa. Dedic avui la meva reflexió a aquesta celebració perquè durant el mes d'agost faré un breu parèntesi en aquesta tasca setmanal d'escriure.

En primer lloc hem de felicitar les germanes clarisses per la celebració d'aquest VIII Centenari. Santa Clara és la creadora de la seva regla monàstica. En ella hi troben la imatge viva del seu ideal de santedat. I tots veiem en ella una de les representacions més qualificades de la vida contemplativa femenina.

Santa Clara és una santa molt actual. La seva memòria està molt present en l'entranya del poble. Fundadora d'un ordre que s'ha multiplicat com per miracle per tots els continents, és sobretot una escriptora fina i exquisida, i autora de normes de vida espiritual i contemplativa, que brilla com un estel en les misterioses boires romàntiques de l'Edat Mitjana.

Més encara. S'ha dit justament que la humanitat sense Santa Clara seria molt més pobra. I podríem afegir que els homes, sense el raconet de Sant Damià, on Santa Clara va viure tancada, es sentirien «desorientats». Perquè dintre d'Assís, Sant Damià és el santuari més destacat de la visió franciscana de la vida. Sant Damià és tresor d'actualitat perenne: segueix predicant sense que el seu missatge resulti anacrònic. Des de Sant Damià brolla, per inspiració més o manco directa de Santa Clara, el cèlebre «càntic del Germà Sol», que algú ha anomenat la carta magna de la filosofia existencialista, i que Renan es va atrevir a qualificar com la peça més polida de la poesia religiosa després de l'Evangeli i l'expressió més completa del pensament religiós modern.

¿Com és el Crist que va testimoniar Santa Clara? Un crist pobre. Amb la pobresa, sol·licitada d'Innocenci III com un privilegi i heroicament testimoniada respecte als béns materials i espirituals, Santa Clara afirma Déu com el bé absolut, la primacia del «ser sobre el tenir» del que és suficient sobre el que és superflu, del compartir sobre el posseir, de la veritable llibertat sobre tota esclavitud.

També va testimoniar un Crist germà de tots els homes. La pobresa crea necessitats i les necessitats obren els germans els uns als altres. Aquesta forma de vida de germanor Santa Clara la va viure amb l'ajuda de Sant Francesc d'Assís la codificà per a totes les germanes clarisses que al llarg dels segles vulguessin seguir també les seves petjades.

Quina herència tan bona ens va deixar Santa Clara si amb ocasió de la celebració del VIII Centenari del seu naixement vulguessin reviure-la! Aprofitem

aquesta celebració per cercar de viure l'exemple tan actual de vida cristiana que ens ofereix Santa Clara.

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

COMUNICACIÓ ALS PREVERES SOBRE EXERCICIS ESPIRITUALS

Ciutadella de Menorca, 3 de juny de 1993

Estimats germans preveres:

Em plau comunicar-vos la celebració dels Exercicis Espirituals. Tindran lloc al Toro des del dilluns, dia 28 de juny, a les 6 de la tarda fins el dissabte, dia 3 de juliol, havent berenat. Els dirigirà el Sr. Bisbe d'Osma-Sòria, D. Braulio Rodríguez.

Us invito cordialment a participar en aquests Exercicis. En acabar el curs pastoral, crec que merexeu molt bé fer cas d'aquelles paraules de Jesús als seus deixebles: «Ara vosaltres veniu a un lloc despoblat, tots sols, i reposeu una mica» (Mc 6,31). Cal, però, que els qui participeu en els Exercicis ho feu plenament, seriosament, amb règim d'internat. Tots comprenem que no ajuda massa el convertir els Exercicis Espirituals en una desfilada de gent que va i ve.

Els qui voleu participar en els Exercicis comuniquen-ho, si us plau, a les Germanes del Toro o a Secretari General del Bisbat.

Amb la confiança que sereu molts els qui us voldreu aprofitar d'aquest moment de gràcia que són els Exercicis per reforçar la vida sacerdotal, us saluda ben cordialment.

Francesc Xavier Ciuraneta

VICARIA GENERAL

REUNIÓ DE DELEGATS DIOCESANS

Ciutadella, 10 de juny de 1993

Benvolgut en el Senyor:

Avui fa just un any que ens trobàvem tots els Delegats diocesans per a compartir una informació sobre cada Delegació i coordinar millor la pastoral diocesana. D'aquella trobada en vam sortir enriquits i estimulats a un treball més de conjunt.

De llavors ençà, vam fer el Calendari diocesà amb l'objectiu proposat pel Consell Pastoral i en el que les Delegacions hi han tingut una actuació important. També el mateix Consell s'ha nodrit de totes les aportacions i reflexió que han fet els respectius representants.

Ara estem acabant la gestió del curs que havíem programat i convé fer-ne una avaluació. Per aquest motiu ens reunirem tots els Delegats el dimarts, dia 22 de juny, a les 12 h. del migdia a Ca'l Bisbe, amb el següent orde del dia:

1. Reflexió a partir de la revisió que haurà fet el Consell Pastoral i aportacions de cada Delegat sobre la manera com s'ha realitzat o s'està realitzant l'objectiu diocesà.

2. L'experiència de confeccionar junts un Calendari, com ha anat? Què s'ha de reformar? S'ha d'ampliar?

De fer-lo novament, hauríem de fer l'esforç de que sortís abans de l'octubre. Data límit per a entregar la programació.

3. Torn obert de paraula. Suggeriments.

Una abraçada,

Sebastià Taltavull i Anglada,
Vicari General

HOMILIA DEL VICARI GENERAL EN LA FESTA DEL CORPUS CHRISTI 1993

Les primeres paraules que hem llegit de l'Evangelí de Joan són la màxima definició del sentit d'aquesta festa del Corpus que celebrem. Jesús ens acaba de dir: «Jo som el pa viu, baixat del cel. Qui menja aquest pa, viurà per sempre.

Més encara, el pa que jo donaré és la meva carn, perquè doni vida al món».

Pa i vida. Allò que tothom vol i desitja. Allò que és un dret fonamental, una necessitat urgent: el pa material i el pa espiritual, unes condicions de vida digna i l'oferta gratuïta d'una vida plena de Déu.

Jesús avui ens diu que ell és aquest pa i aquesta vida. «A mí m'ha enviat el Pare que viu, i jo visc gràcies al Pare; igualment, els qui em mengen a mi, viuran gràcies a mi, viuran per sempre».

És en torn d'ell que la nostra assemblea d'avui pren la força i la joia de la unitat, perquè «el pa és un de sol, Jesucrist». I nosaltres, «ni que siguem molts, formam un sol cos, ja que tots participam del mateix pa». Ens ho ha dit amb tota convicció Sant Pau a la segona lectura.

Pa i vida, Jesús i nosaltres, unitat i diversitat, presència gratificant i solidaritat fraterna. Vet aquí el misteri d'amor que conté l'Eucaristia i amb ella, especialment avui, aquesta diada del Corpus.

Jesús actualitza una vegada més el seu memorial, el seu record viu, entre nosaltres. Així, es fa acció de gràcies pel do que el Senyor ens fa del seu Cos i de la seva sang, pa i vida, perquè nosaltres siguem llum dels pobles, ferment d'amor, d'unitat i de solidaritat.

Expressam d'aquesta manera, des de la unitat de les parròquies i comunitats de Ciutadella i de la nostra diòcesi, la nostra comunió amb totes les esglésies del món representades en el Congrés Eucarístic Internacional de Sevilla, en torn del Successor de Pere, el Papa Joan Pau. La nostra diòcesi s'hi ha fet present en la persona del nostre bisbe Francesc Xavier. Des d'aquí la nostra pregària i el nostre compromís solidari amb l'objectiu evangelitzar i social d'aquest Congrés.

El Concili Vaticà II, va definir l'Eucaristia com a «font i cimal de tota la vida cristiana». Sagrament, d'amor, signe d'unitat, lligam de caritat, convit pasqual on menjam a Crist, ens omplim de la seva gràcia i ens és donada la penyora de la gloria futura.

Venim a beure d'aquesta font que és Déu mateix que se'ns dona en Jesús i ens dirigim a aquest cim de la fraternitat i de la solidaritat humana que el mateix sagrament, degudament entès i viscut, significa.

I ens posam, en primer lloc, en actitud d'adoració. Ho feim, com Moisès, en el moment en què escolta les paraules de Déu que li diuen: «descalça't, que el lloc que trepitges és sant!». Adorar significa situar-se davant Déu amb tota pobresa i humilitat, sense res que pugui substituir la confiança que hem de posar en ell, buidats de tota autosuficiència i amb la predisposició de deixar-nos omplir totalment d'ell. L'adoració, com actitud cristiana, ens eleva com encens que crema davant Déu i que en el seu buidament transmet la bona olor de Crist, que a través nostre es fa llum que il·lumina, sal que dona bon gust, ferment que tot ho renova.

Hem vingut aquí, avui, a adorar en esperit i veritat a Jesús viu, ressuscitat, realment present en l'Eucaristia. Una adoració que l'entenem com espai interior de pregària, pel qual tota la vida s'ompl de Déu i ens enriqueix fent-nos participar del misteri del seu amor. L'actitud cristiana de l'adoració provoca una veritable trobada dialogal entre l'home i Déu gràcies a Jesús fins aquella plena identificació que Sant Pau explica: «ja no som jo qui visc, és Crist qui viu en mi».

Aquest és el do de l'Eucaristia: la plena identificació amb Jesús, feta Paraula que renova tot el nostre sentit de comunicació humana i feta aliment, Pa i Vi, que ens enforteix interiorment i ens projecta al testimoni amb un nou impuls evangelitzador.

Els vertaders adoradors en esperit i en veritat, com Jesús vol, saben que viuen aquesta presència de Déu com una «seducció», com un «foc que crema», en paraules de Jeremies. Coneixen bé cap on els orienta, i a què els empeny.

Si l'Eucaristia és convit fratern, si el punt convergent que ens uneix és una taula, si el signe visible en torn de la Paraula, el Pa i el Vi, és una comunitat reunida..., esteim davant d'un desafiament: convidar tothom a participar d'aquest convit i fer que la vida de cada dia s'hi assembli més i més.

El signe que fa Jesús i que al llarg de vint segles hem contingut fent nosaltres, ROMPRE EL PA I REPARTIR-LO, AGAFAR UNA COPA PLENA DE VI I PASSAR-LA A TOTHOM PERQUÈ EN BEGUI, és el gest més provocador fet enmig d'una societat que està en crisi perquè quan té tant de pa a les mans no el vol ni partir ni repartir.

Aquest és el nostre pecat. El pecat del primer món que no tan sols fa el sacrilegi de negar el pa a 3/4 parts de la humanitat, sinó que el fa malbé davant els seus ulls. Imaginau a Jesús, en el moment de la multiplicació dels pans i dels peixos, després de fer seure aquelles cinc mil persones fent del pa només un símbol i no un menjar real? Imaginau Jesús dient només paraules polides i tancant-se en una vida ben acomodada, escàndol per tots els seus seguidors? No l'haurien seguit.

Si el seguien es perquè coneixien les seves preferències, els fets que brollaven d'un home ple de Déu, en contacte permanent amb el seu Pare i en constant acció curativa entre els malalts i els més pobres. Aquest és el secret: l'Eucaristia és a la vegada resultat i punt de partida d'una acció compromesa que vol rompre amb l'acapament, amb les desigualtats, amb la fam, amb l'atur, amb l'afany individualista de possessió i de lucre, amb allò més superflu fet necessitat i amb tot allò necessari fet consum. És injust alimentar una psicosi de crisi i seguir amb els mateixos defectes d'abans.

L'Eucaristia per tant, ens posa en la trajectòria de la solució, començant pel canvi del cor, no cedint a la societat del benestar amb els seus engany materia-

lista, organitzada només per satisfer els desitjos dels qui ja tenen prou riquesa i enfonsant d'una manera escandalosa i progressiva els més pobres.

Aprendre a rompre el pa i repartir-lo. Aquest i no altre és el signe. El foc que mou és l'amor, fruit de la conversió, de l'adoració i de la pregària. «En açò, diu Jesús, coneixeran que sou deixebles meus».

Aprendre a rompre el pa i repartir-lo. Aquesta és la solució que brolla de l'Eucaristia. Aquest és la proposta de Jesús per a una societat que tot i gaudint de béns abundants, diu encara que està en crisi. Jesús vol anar més al fons, perquè la crisi no és ni sobretot econòmica. Ens vol animar a una solució més radical, la que ens prepara no per «tenir més», sinó per «ser més», per a disposar d'uns recursos humans i espirituals que ens facin més persones, més autènticament sensibles als més pobres que pateixen culpa de la nostra abundància, més **SERVIDORS** dels germans indigents.

Si avui és el **Dia de la Caritat** i posam damunt de la taula aquest problema de la pobresa real de milions i milions de persones, fent-nos especialment sensibles i solidaris dels qui tenim més a prop és perquè Jesús ens diu que a la taula de l'Eucaristia i hem de cabre tots i que els nostres gestos diaris, les nostres festes familiars o socials, el destí dels nostros pressupostos, les despeses públiques i fins i tot les mateixes celebracions cristianes no siguin una bufetada per a ningú.

Seure junts a la taula de l'Eucaristia i sortir avui en manifestació religiosa pels carrers és una exigència de nova evangelització que demana **ser solidaris**, juntament amb tants i tants voluntaris de Caritas i d'altres organismes, i **col·laborar** en tots aquells projectes humanitaris i d'ajuda social que volen seguir encarnant la presència de Jesús entre els malalts, els immigrants sense recursos, les persones grans abandonades, les famílies desestructurades, els fills desatesos, les dones maltractades que viuen amb por, els enganxats a l'alcohol i la droga, els addictes al joc i a la prostitució, i els completament enfonsats per precarietats irreversibles.

En aquest dia de la Caritat i quan seim junts a la taula de l'Eucaristia, Déu ens parla al cor: «no només de pa viu l'home». Ell es fa Paraula de Vida i Aliment i Eucaristia perquè les coses no segueixin com estan. Ens demana als cristians una major i millor inversió d'energies amb una **actitud missionera** que ens faci sortir del cercle dels problemes interns i ens obri a les dimensions de la caritat feta solidaritat amb els qui més ens necessiten.

Paraules pronunciades al final de la celebració

Vull acabar aquesta celebració fent una crida a tots a la **solidaritat** i a la **col·laboració** amb tots aquells organismes, especialment Caritas, que es dediquen als més pobres.

Però d'una manera especial em vull dirigir als responsables de l'Administració Pública de la nostra illa i de la nostra ciutat —i més als qui d'entre ells són cristians— que, com Jesús, tenguin preferència pels més pobres. Que influesquin en una justa distribució dels recursos humans i econòmics en favor dels qui més pateixen, reduint —si fa falta— d'altres partides part d'allò que sigui superflu o no necessari. I concretament, que no es redueixin ni ajudes ni personal en tot allò relacionat a afers socials i convenis d'atenció primària. Que els doblers, que és de tots i s'han d'administrar bé, no tenguin color polític i s'afavoresqui a tothom per igual, més encara, que hi hagi preferències quan es tracta d'ajudar als més afectats per tot tipus de marginació. I a tots, el prec de exigir-ho i dur-ho a terme amb la nostra acció solidària feta vida des de l'Eucaristia.

SECRETARIA GENERAL

COMUNICACIÓ SOBRE EL DIA DEL PAPA

Seguint les normes de la Conferència Episcopal Espanyola respecte a la celebració del «Dia del Papa», el Sr. Bisbe ha disposat que:

1. El «Dia del Papa» se celebrarà en tota la Diòcesi de Menorca el diumenge 4 de juliol, immediat posterior a la Solemnitat dels Sants Apòstols, Pere i Pau.
2. En aquest dia, en totes les misses que es celebrin amb assistència de fidels —incloses les vespertines del dissabte—, s'utilitzaran els textos propis de la Missa de la Solemnitat dels Sants Apòstols, i en l'homilia es cridarà principalment l'atenció sobre el «Dia del Papa».

NOMENAMENTS

Amb data 20 de maig de 1993 el Sr. Bisbe ha nomenat Delegat de Pastoral de Santuaris i del Turisme a Mn. Llorenç Vidal Pelegrí.

Amb data 21 de juliol de 1993 el Sr. Bisbe ha nomenat rector de la Parròquia del Roser des Castell a Mn. Gerard Villalonga Hellín.

Amb data 21 de juliol de 1993 el Sr. Bisbe ha nomenat Vicari Judicial del Bisbat de Menorca a Mn. Gerard Villalonga Hellín.

Amb data 21 de juliol de 1993 el Sr. Bisbe ha nomenat Delegat Diocesà de Litúrgia a Mn. Miquel Anglada Gelabert.

PROPOSTA PER A PROFESSOR DE FORMACIÓ RELIGIOSA

Amb data 12 de juliol el Sr. Bisbe ha fet la següent proposta com a professor de Formació Religiosa:

Mn. Rafael Portella Moll, professor de Religió de l'Institut de Formació Professional «Sant Joan Bosco», de Ciutadella.

CONFIRMACIONS

El Sr. Bisbe ha administrat el Sagrament de la Confirmació en les dates i Parròquies següents:

Dia 15 de maig - Parròquia de Mercadal:	17 joves
Dia 16 de maig - Parròquia d'Alaior:	39 joves
Dia 23 de maig - Parròquia de Sant Climent:	7 joves
Dia 5 de juny - Parròquia Concepció. Maó:	24 joves
Dia 5 de juny - Parròquia Sant Antoni Ma. Claret. Ciutadella:	27 joves
Dia 6 de juny - Parròquia Sant Esteve. Ciutadella:	22 joves
Dia 20 de juny - Parròquia de Migjorn:	13 joves
Dia 20 de juny - Parròquia Sant Francesc. Maó:	21 joves
Dia 27 de juny - Parròquia Sant Antoni. Maó:	15 joves
Dia 3 de juliol - Centre Catequístic Sant Miquel. Ciutadella	5 joves

ORGANISMES DIOCESANS

CONSELL DEL PRESBITERI

ACTA DE LA SESSIÓ DEL CONSELL DEL PRESBITERI

(24 de març de 1993)

El dimecres, dia 24 de març, a les 10.30 hores es reuneix a Ca'l Bisbe en sessió extraordinària el Consell del Presbiteri.

Resada l'Hora de Tèrcia, el Vicari General informa:

— **Delegació dels Mitjans de Comunicació.** S'ha duit a terme l'acord pres en la sessió anterior de crear l'Oficina de Premsa al Bisbat. La Delegació ha

presentat a Pere Bagur com a Cap d'aquesta Oficina que s'ubicarà a les dependències de la Curia diocesana.

— **Instal·lació d'aparells de FAX.** En relació a l'instal·lació d'un aparell de FAX a cada Arxiprestat, ha quedat de la següent manera: a Ciutadella, a la Curia. Al Centre, a la Rectoria de Ferreries. A Maó, a Càritas Interparroquial.

— **Ajuda a l'Església de Cuba.** En relació a l'aportació a l'Església de Cuba, la diòcesi contribuirà amb les despeses de deu catecismes de l'Església Catòlica, com s'havia demanat.

— **Aportació de les diòcesis de les Illes Balears al Congrés de Catequesi.** Els Bisbes de les Illes Balears no han arribat a cap acord en quant a la quantitat econòmica a aportar per ajudar a finançar el Congrés de Catequesi de Catalunya i les Illes Balears. S'acorda que el nostre Bisbat contribuirà amb l'aportació de 100.000 ptes.

Acabades les precisions a ran de la darrera sessió, es passa a l'Orde del dia:
ESTUDI DE LA PROPOSTA QUE PRESENTA EL CONSELL DIOCESÀ D'ECONOMIA.

En Toni Carreras, Assessor administratiu del Bisbat, introdueix el tema:

El nostre Bisbat rep de la Conferència Episcopal Espanyola 43.196.705 milions anuals. Dins aquest capítol hi entren les nòmines dels capellans, dels professors de religió d'EGB, conservació d'esglésies, aportació pel culte, dotació al Seminari, despeses de la Curia, delegacions, etc.

La quantitat que la diòcesi destina a nòmines de capellans és de 37.043.937 ptes. Per aquest concepte en rep 22.232.582 ptes. Hi ha una diferència, per tant, de 14.811.355 ptes. Davant aquesta situació, es proposa la possibilitat de crear uns canals que facin possible exiguar la diferència entre la suma que arriba de la Conferència Episcopal i el total pagat en nòmines dels capellans. Així, es podrien atendre altres necessitats.

A la consulta que s'havia fet sobre la **quota parroquial** i les **suscripcions per a l'autofinançament**, els arxiprestats s'han manifestat favorablement (l'Arxiprestat de Maó no havien tingut una informació molt precisa). El Consell del Presbiteri acorda tirar endavant la proposta de la quota parroquial i la campanya de suscripcions. Aquest acord es passa al Consell diocesà d'Economia perquè es dugui a terme.

Aquesta proposta serà presentada als Consells Parroquials en tres reunions que tindran lloc a cada arxiprestat abans de la setmana santa.

Informacions

— que la Comissió del Patrimoni Històric-Artístic i Cultural de la diòcesi ja s'ha reunit per estudiar distints projectes des que s'ha ampliat amb els nous membres. La pròxima reunió serà monogràfica per a concretar tot lo referent a

museu diocesà i exposicions sobre la diòcesi, acord pres en relació a preparar el II Centenari de la Restauració de la Seu menorquina.

— que, segons acord del presbiteri de l'arxiprestat de Maó, la Missa Crismal se celebrarà a l'església de Santa Maria, de Maó.

— que els exercicis espirituals per als capellans que tindran lloc al Toro des del 28 de juny al 3 de juliol seran dirigits pel bisbe Braulio Rodríguez, d'Osma-Soria.

— que el dia del Malalt es celebrarà el diumenge, 16 de maig. Es prepara per aquesta ocasió una trobada de formació permanent sobre pastoral de la salut i que substituirà la que hi havia programada pel juny. S'informarà oportunament.

— que amb acord Bisbat-Consell Insular es durà a terme el primer curset de preparació a la jubilació, que tindrà lloc a Maó els mesos de març, abril, maig i juny.

Jaume A. Vidal Pelegrí,
secretari

CONSELL PASTORAL DIOCESÀ

CONVOCATÒRIA

19 de maig de 1993

Benvolgut/da en el Senyor:

Em plau convocar-te, en nom del Sr. Bisbe, a la reunió plenària del CONSELL PASTORAL DIOCESÀ que tindrà lloc a Ca'l Bisbe, el dia 19 de juny de 1993, des de les 10 fins les 13 h. del matí, i amb el següent ordre del dia:

1. Document sobre la família

Amb data de 23 d'abril et va ser enviat per la Comissió Permanent el document «La família: comunitat de vida i d'amor», per al seu estudi, com s'havia acordat. Ara, hem de treure ja el text definitiu.

- a) Es pot publicar aquest document com a resultat del treball del CPD?
- b) Quines esmenes importants s'han d'incorporar? Per què?

2. Revisió de l'objectiu pastoral 1992-93

- a) L'objectiu pastoral sobre la família, ha inspirat l'actuació pastoral de les parròquies, arxiprestats i delegacions durant aquest curs?

b) Quines accions principals i significatives s'han realitzat? Quina valoració en feim?

c) Ha faltat alguna cosa perquè l'objectiu diocesà fos més operatiu?

d) Vista l'experiència d'aquest curs, faries alguna proposta de cara al nou curs?

3. Objectiu pastoral per al proper curs 1993-94

a) Quin objectiu pastoral consideres important, o convé continuar amb el mateix concretant-lo? (hem de tenir gens en compte que l'any 1994 és l'Any internacional de la Família?).

b) Concreció de l'objectiu.

4. Informacions

Sobre els acords presos en relació als encàrrecs fets pel CPD sobre «agermanament amb una diòcesi del tercer món» i «museus i exposició a la Catedral».

5. Altres informacions i proposta de calendari.

Una abraçada,

Diego Dubón
secretari

CARTA DEL CONSELL PASTORAL DIOCESÀ A LA COMUNITAT DIOCESANA

Els qui formam el Consell Pastoral Diocesà, després d'haver-nos reunit el dissabte, dia 19 de juny, per a fer la revisió de l'objectiu «PROMOURE LA RENOVACIÓ I REVITALITZACIÓ DE LA FAMÍLIA» proposat per a aquest curs 1992-93, volem comunicar a tota la comunitat diocesana la constatació que hem fet del treball realitzat en aquesta direcció.

La proposta de caminar junts ha inspirat una línia de fons en les programacions pastorals de les parròquies, els arxiprestats, les delegacions diocesanes i altres grups de la nostra diòcesi i s'han duit a terme moltes activitats que han ajudat a aprofundir en el tema de la família. Tot i que no ha estat encara una opció del tot generalitzada, des de les aportacions que tots hem fet la nostra valoració és positiva perquè veim que hi ha hagut sensibilitat i esforç per dur a terme molts aspectes de la programació de l'inici del curs.

A l'hora de pesar totes les aportacions que cadascú de nosaltres ha fet des de les realitats que representam, hem cregut convenient per al pròxim curs 1993-94 de continuar amb el mateix objectiu sobre la família ja que encara hi ha molt per fer i necessitam aprofundir-hi més. Ens i ha empès també que l'any 1994 sigui l'Any Internacional de la Família.

Des de la seva constitució el dia 11 d'abril de 1992, el Consell Pastoral ha celebrat cinc sessions plenàries i la Comissió Permanent s'ha reunit en tres ocasions. El camí, després d'una primera anàlisi de la situació de la diòcesi, ha estat preferentment la proposta i seguiment de l'objectiu pastoral, a més d'altres accions puntuals de les quals ja s'ha anat informant. La nostra aportació ha estat feta des de les nostres comunitats i pobles. El clima de diàleg constructiu que sempre hi ha hagut ens ha enriquit a tots i ens hem sentit units en Església. Aquesta experiència compartida durant aquest any i pocs mesos ens ha fet adonar de la importància d'una Església en comunió, portadora d'una bona nova i fidel a la missió que hem rebut de Jesucrist.

En aquest moment d'acció de gràcies a Déu i de revisió d'aquests primers passos, el nostre missatge vol esser d'ànim i les nostres paraules de coratge. Tenim molts motius per agrair els passos fets i també molts motius per a mirar el futur amb esperança. La voluntat de seguir aprofundint en la missió cristiana dins les nostres famílies és perquè valorem el bé que ens ha fet no sols haver-nos proposat junts un objectiu, sinó haver-hi aprofundit des de la varietat d'experiències i situacions que hem viscut.

Esperam, especialment des de la pregària, poder intuir com concretar més i millor el camí començat i, amb creativitat i imaginació, poder respondre a totes les necessitats d'evangelització que hi ha a la nostra terra. Volem estar atents a tot allò que l'Esperit demana a la nostra Església de Menorca per a respondre-hi amb la màxima constància i generositat.

El Consell Pastoral Diocesà

DELEGACIÓ DE CATEQUESIS

TROBADA DIOCESANA DE CATEQUISTES

Un any més, a la darrera reunió de la Delegació diocesana de Catequesi, hem estat preparant la **TROBADA DIOCESANA DE CATEQUISTES** que tindrà lloc el **diumenge, dia 2 de maig al Toro.**

És, com saps, un dia de «família». Molt important que hi siguis i que també hi pugui haver la teva família. En la tasca catequètica tots hi duim part. Per açò, t'esperam!

La trobada volem que tengui un to pasqual, festiu, familiar... És un dia d'estar junts i passar-ho bé. És una ocasió més que oportuna per a tractar amb catequistes d'altres pobles, d'altres comunitats. Ja saps lo bé que va quan cadascú hi posam el nostre granet d'arena: es fa un edifici meravellós.

Com serà la trobada enguany?

9.30 h. Trobada a Es Mercadal (Pati de ses Escoles). Pujada al Toro a peu en petits grups de reflexió. (Per als qui no pugin a peu, faran el grup dalt del Toro).

11.30 h. Xerrada-resum del treball del Congrés.

12.45 h. Eucaristia i dinar (l'ha de dur cadascú).

15.30 h. «Polèmic» sobre «Catequesi: perdem el temps o el guanyam?» (debat obert sobre el moment actual de la Catequesi... i humor).

17.30 h. Pregària per les Vocacions (preparada per la Delegació diocesana de Vocacions en la Jornada Mundial de Pregària per les vocacions).

XIII ESCOLA D'ESTIU PER A CATEQUISTES

Organitzada pel Secretariat Interdiocesà

de Catequesi de Catalunya i les Illes

Barcelona, del 19 al 24 de juliol de 1993:

— Curssets de fonamentació:

1. Escola de responsables.

2. Escola bàsica.

3. Iniciar-se a ser catequista.

4. Història de la salvació.

— Curssets del procés catequètic:

5. Catequesi d'adults (aprofundiment).

6. Catequesi d'adults (iniciació).

7. Catequesi d'infants.

— Curssets complementaris:

8. El despertar religiós dels infants.

9. El retallable a la catequesi.

10. Catequesi familiar (aprofundiment).

11. Evolució de la persona.

12. El conte a la catequesi.

13. El Nou Catecisme.
- Vic, del 2 al 7 d'agost de 1993:
- Curssets de fonamentació:
 - 14. Escola de responsables.
 - 15. Escola bàsica.
 - 16. Iniciar-se a ser catequista.
 - 17. Història de la Salvació.
 - Curssets del procés catequètic:
 - 18. Noves respostes als temps actuals (adolescents i joves).
 - 19. Catequesi d'adults (iniciació).
 - Curssets complementaris:
 - 20. La sensibilitat religiosa.
 - 21. Catequesi familiar (iniciació).
 - 22. El despertar religiós dels infants.
 - 23. La catequesi a través de l'art religiós.
 - 24. Celebracions amb infants.
 - 25. Comunicació audio-visual en la catequesi.
 - 26. El cant en la catequesi.
 - 27. El Nou Catecisme.

DELEGACIÓ DIOCESANA DE JOVENTUT

CARTA A LES PARRÒQUIES SOBRE L'APLEC DE L'ESPERIT

Benvolguts:

Des del començament del curs hem anat programant el que serà el tercer Aplec de l'Esperit a Menorca, per segona vegada es farà a Biniparratx els dies 29 i 30 de maig.

Per aquest motiu ens dirigim a vosaltres perquè recordeu i animeu a la participació d'aquesta trobada diocesana. És oberta la participació dels joves a partir dels 14 anys.

Igualment aprofitau el màxim el material publicat per a la reflexió i que els participants facin la feina prèvia a partir del tercer dels temes que trobareu en el llibret de reflexió.

Per a la inscripció, segons s'indica al material adjunt, la podreu fer conjuntament desde la Parròquia i el preu és de 1.000 pessetes.

Els participants han de venir acompanyats d'algun catequista o cap que es responsabilitzi del grup i han de dur el mural a on s'hi hagi plasmat el treball previ de reflexió.

Cada grup ha de dur les seves tendes, si teniu problemes, sobre aquest tema, ens ho podreu consultar i cercarem solucions.

Feis, desde la vostra Parròquia tot el que pogueu perquè siguin molts els joves que es puguin aprofitar de tot el que s'ha programat i recordau que s'ha de fer l'inscripció fins el dia 23 de maig.

Quedant a la vostra disposició i a l'espera de les vostres notícies, rebeu una cordial salutació del vostre germà en Crist.

Antoni Fullana

DELEGACIÓ DIOCESANA DE MISSIONS

SUPORT DE LES DIÒCESIS DE CATALUNYA I LES ILLES BALEARS ALS MISSIONERS SEGLARS

Justificació

Els seglars com a cristians, tenen el deure i el dret d'evangelitzar:

— Llegim al Nou Testament:

«Aneu per tot el món i prediqueu a tothom la bona nova de l'Evangelí» (Mc. 16,15).

«... quan l'Esperit Sant vindrà sobre vosaltres, rebreu una força que us farà testimonis meus a Jerusalem, a tot el país dels jueus, a Samaria i fins a l'extrem de la terra» (Ac. 1,8).

— Com ho entén l'Església per boca del Concili i dels Papes:

«... l'Església és tota ella missionera i l'obra de l'evangelització és el deure fonamental del Poble de Déu...» (Ad gentes, 35).

«Com a membres dels Crist vivent, al quan han estat incorporats i configurats pel Baptisme, com també per la Confirmació i l'Eucaristia, tots els fidels estan obligats a cooperar a l'expansió i al desenvolupament del seu Cos per a portar-lo com més aviat millor a la seva plenitud» (Ef. 4,13). (Ad gentes, 36).

«En la seva Diòcesi, amb la qual és una sola cosa, el bisbe, quan anima, fa avançar, dirigeix l'obra missional, fa presents i per dir-ho així visibles l'esperit i l'ardor missionals del poble de Déu, de manera que tota la diòcesi esdevé missionera». (Ad gentes, 38).

«En ella (l'Església), la vida íntima —vida de pregària, audició de la paraula i de l'ensenyament dels apòstols, caritat fraterna viscuda, pa compartit— no té un ple sentit fins que esdevé testimoniatge, provoca l'admiració i la conversió, es fa predicació i anunci de la bona nova. És així com l'Església rep la missió d'evangelitzar i com l'activitat de cada membre és important per al conjunt». (L'evangelització del món contemporani, 15).

COMISIÓ DIOCESANA DEL PATRIMONI HISTÒRIC, ARTÍSTIC I CULTURAL

CONVOCATÒRIA DE REUNIÓ

24 de maig de 1993

Benvolgut en el Senyor:

Em plau convocar-te a la reunió d'aquesta Comissió diocesana que tindrà lloc el proper divendres, dia 28 de maig, a les 12 del migdia al Toro. Si et va bé, acabarem amb el dinar a les 14 h. a la mateixa Casa d'Espiritualitat.

L'orde del dia és el següent:

- 1.- Informació sobre els assumptes pendents de la darrera reunió.
- 2.- Projecte bàsic i d'execució ampliació Parròquia de Sant Antoni Ma. Claret de Ciutadella (Doc. 1).
- 3.- Projecte capella a l'urbanització Cala'n Bosch de Ciutadella (Doc. 2).
- 4.- Programa Leader. Proposta de consolidació d'estructures, tancament, neteja interior i exterior, de la basílica paleocristiana de Son Bou (Alaior) (Doc. 3).
- 5.- Projecte ampliació local arxiu municipal al Seminari (Doc. 4).
- 6.- Estudi dels exteriors del Casal del Toro que afavoresqui el recinte del Santuari i Casa d'Exercicis i a la vegada l'acollida dels visitants. Propostes.
- 7.- Informació entrega obra façana església de Lluçmaçanes.
- 8.- Informació d'altres obres en execució.
- 9.- Precs i suggeriments.

Ben cordialment,

Sebastià Taltavull i Anglada

Vicari General

CONTINGUT DE LA REUNIÓ

En la reunió celebrada el divendres, dia 28 de maig de 1993, al Toro, la Comissió Diocesana del Patrimoni Històric Artístic i Cultural ha aprovat, entre altres coses, el projecte bàsic i d'execució de l'ampliació de l'edifici que acull la parròquia de Sant Antoni Maria Claret de Ciutadella, amb un anex que es conformarà amb la Capella del Santíssim, el «hall» d'entrada, un campanar i una zona de despatxos. Aquesta ampliació afectarà tota la façana est de l'actual edifici, la que dona a la plaça de l'Empordà.

Els membres de la Comissió han estudiat també el projecte presentat per uns promotors de construir una capella d'estiu a la urbanització de Cala en Bosch, al terme municipal de Ciutadella, capella que s'ubicarà en un solar de propietat municipal que serà cedit pròximament a l'Església.

La remodelació dels exteriors del Casal del Toro, l'estudi sobre quina podria ser la ubicació més adient per un monument que es vol instal·lar a la muntanya en record dels emigrants a Alger, l'ampliació de les dependències del Seminari que actualment ocupa l'Arxiu Històric Municipal i la decisió d'encomanar un projecte i els inventaris de material per instal·lar en un futur pròxim els museus Diocesà i de la Catedral, han estat les altres qüestions destacables de la reunió de la Comissió de Patrimoni celebrada divendres al Toro.

RESOLUCIÓ DE LA COMISSIÓ SOBRE EL PROJECTE DE CONSOLIDACIÓ I PROTECCIÓ DE LA BASÍLICA PALEO-CRISTIANA DE SON BOU

Com a conclusió de les diverses reunions mantingudes pels nostres tècnics amb els Consellers de Cultura i d'Ordenació del Territori i amb el responsable del Projecte de consolidació i protecció de la Basílica paleo-cristiana de Son Bou, Sr. Joan de Nicolás, em plau comunicar-li els aspectes acordats en la reunió de la Comissió Diocesana del Patrimoni Històric, Artístic i Cultural, de data 3 del present mes de juliol, presidida pel Rvdm. Sr. Bisbe de Menorca, que subscriu aquest informe-resolució.

1.- Es reafirma en tots els punts de la resolució de la Comissió Diocesana de Patrimoni Històric, Artístic i Cultural de data 28 de maig passat, emfatitzant alguns aspectes que seguidament es desenvolupen.

2.- Es rebutja absolutament el sistema de miradors.

3.- S'admet que el mur de tancament tingui una alçada de 1'80 a 2 metres, per la banda interior. En la banda exterior es realitzaran els moviments de terres necessaris per a reduir l'impacte visual a una alçada màxima d'un metre. Aques-

ta solució permetrà una contemplació constant del monument, en tot el seu perímetre.

4.- Respecte al traçat del mur de tancament, en la seva cara nord, es desplaçarà fins una distància mínima del monument de 5 metres, recomanant que aquest límit sigui paral·lel al monument i sense presentar cap trencament o canvi de direcció en tota la seva longitud.

5.- Aquestes resolucions no toquen consideracions de propietat; han estat adoptades amb l'exclusiu objectiu de protegir i de permetre una fàcil i agradable contemplació d'un monument que és patrimoni cultural de tots.

Ciutadella de Menorca, 12 de juliol de 1993

Francesc Xavier Ciuraneta Aymí
Bisbe de Menorca

Il·lustrissim. Sr. Conseller de Cultura del Consell Insular. Menorca.

CONFER FEMENINA

JUNTA PER AL CURS 1992-93

Presidenta: Hna. Enriqueta Garriga (Hija de la Caridad). Cós de Gràcia, 89 - Mahón. Telf. 35 41 26.

Secretaria: Hna. M. Teresa Llaneras (MM. Sagrados Corazones). Es Pla de L'Església, 3 - Migjorn Gran. Telf. 37 00 85.

Tesorera: Hna. Maria Lidón Miralles (Ntra. Sra. de La Consolación). Consolación, 1 - Ciutadella. Telf. 38 12 89 - 38 05 87.

Delegada de Formació: Hna. Conchita González (Dominica de la Anunciata). Avda. Monte Toro, 21 - Ferreries. Telf. 37 33 88.

Delegada de Vocacions: Hna. Cecilia Sales (Franciscana). C/Revdo. J. Huguet, 4 - Ferreries. Telf. 37 31 68.

Delegada de Misiones: Hna. Neus Farrés (Carmelita Misioneras). C/Maó, 16 - Ciutadella. Telf. 38 16 63.

Delegada Enseñanza: Hna. M. Teresa Llaneras.

Delegada Sanidad, Obras Sociales: Hna. Enriqueta Garriga.

Sin delegación: Hna. Maurina Merino (Esclava Corazón de María). C/San Fernando, 42 - Mahón. Telf. 36 49 65.

Delegado Diocesano de Religiosas: Mn. Rafael Ma. Oleo. C/Josep Ma. Quadrado, 27 - Ciutadella. Telf. 38 02 22.

CRÓNICA

26 septiembre 1992: Se elige la nueva Presidenta de Confer, el cargo pasa a la Hna. Enriqueta Garriga Gil (Hija de la Caridad). Y se programan las actividades del curso 1992-93.

16 octubre 1992: La Presidenta, Hna. Enriqueta Garriga, va a Mallorca para una reunión de presidentas de las islas, convocadas por la Junta Regional de Confer.

1 noviembre 1992: Se reúne la Junta Directiva.

21 noviembre 1992: Retiro en Santa Clara (Ciutadella). Dirige Mn. Rafael Oleo. Tema: Objetivo Diocesano «La familia».

28 noviembre 1992: Cuatro hermanas de la Junta Directiva asisten a la Asamblea de Confer Regional en Mallorca.

12 diciembre 1992: Retiro en Casa de la Infancia (Maó). Dirige Mn. Bosco Faner. Tema: La espiritualidad en la Vida Religiosa.

20 diciembre 1992: La Junta de Confer, va a felicitar las navidades al Sr. obispo Mns. Francesc Xavier Ciuraneta.

16 enero 1993: Las religiosas del archiprestado del Centro se reúnen en El Toro, y les acompaña Mn. Bosco Faner, archipreste.

30 enero 1993: Retiro en Las Concepcionistas (Maó). Dirige P. Gregorio Mateu (Franciscano T.O.R.). Tema: La dimensión familia, unión, comunión en la Vida Religiosa.

30 enero 1993: La Junta Directiva se reúne.

10 febrero 1993: Reunión Junta Directiva.

26 y 27 febrero 1993: Las Jornadas Diocesanas, se suspenden, por falta de asistencia, y cambio de calendario escolar en la misma isla.

6 marzo 1993: Reunión Junta Directiva.

27 marzo 1993: Retiro en Sant Joan de Missa (Ciutadella). Dirige Mn. Bosco Faner, en sustitución de Mn. Sebastián Taltavull (enfermo). Tema: La Vida religiosa y la evangelización.

27 marzo 1993: La Junta Directiva se reúne.

Del 12 al 17 de abril 1993: Ejercicios Espirituales en el Santuario de El Toro. Dirige: Mn. Bosco Faner.

13 abril 1993: Jornada diocesana. Estudio del Documento «Sinodo y la Vida Religiosa». Nos acompaña y dirige, la Hna. Mari Luz Galván, Secretaria Nacional de Confer.

8 mayo 1993: Jornada Sacerdotes-Religiosas de la Diócesis, en la Fiesta de la Virgen del Toro. Nos acompaña la Hna. Mari Luz Galván, Secretaria Nacional de Confer, y dirige una charla sobre el tema del sinodo y la Vida Religiosa.

15 mayo 1993: Envío a Confer Regional, encuestas trabajadas a nivel de Confer, de Comunidades, de Sacerdotes, Seglares adultos y jóvenes, sobre el Sinodo y la Vida Religiosa.

SECCIÓ INFORMATIVA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes de maig

- 1.- Rep visites.
- 2.- Participa en la Trobada de catequistes al Toro i en la Pregària vocacional en la XXX Jornada Mundial d'Oració per les Vocacions.
- 3 i 4.- Rep visites.
- 5.- Rep visites a Maó.
- 6 i 7.- Despatx.
- 8.- Presideix la trobada de preveres i religiosos/es, al Toro. Participa en la Vetla de Santa Maria, al Toro.
- 9.- Presideix l'Eucaristia, al Toro, des d'on realitza la benedicció dels vents.
- 10 i 11.- Rep visites.
- 12.- Rep visites a Maó.
- 13.- Despatx.
- 14.- Es reuneix al Toro amb el Conseller d'Ordenació del Territori del Consell Insular i participa en la roda de premsa posterior.
- 15.- Celebra el Sagrament de la Confirmació en la Parròquia de Sant Martí, de Mercadal.
- 16.- Celebra el Sagrament de la Confirmació en la Parròquia de Santa Eulàlia, d'Alaior. Participa en els actes del «Dia del Malalt», celebrats al Toro.
- 17.- Rep visites.
- 18.- Rep visites.
- 19.- Presideix la reunió ordinària del Consell Presbiteral. Rep visites a Maó.
- 20.- Rep visites. Grava uns espais radiofònics a la COPE.
- 21.- Rep visites. Presideix el lliurament de l'obra de restauració de la façana del temple de Sant Gaietà, de Lluçmaçanes. Participa en la reunió de la Delegació de Catequesis.
- 22.- Participa en els actes del centenari del Santuari de Maria Auxiliadora, de Ciutadella.
- 23.- Administra el Sagrament de la Confirmació en la Parròquia de sant Climent. Presideix la processó i l'Eucaristia en la Festa de Maria Auxiliadora, a Ciutadella.
- 24 i 25.- Rep visites.
- 26.- Visita el Col·legi de la Salle, a Maó.
- 27.- Rep visites.

28.- Presideix la reunió de la Comissió Diocesana de Patrimoni Històric, Artístic i Cultural.

29 i 30.- Participa en els actes de l'Aplec de l'Esperit, a Biniparratx.

31.- Despatx.

Mes de juny

1.- Visita preveres.

2.- Rep a un grup de jubilats d'Alaior. Rep visites a Maó.

3.- Rep visites. Visita preveres. Presideix la missa vocacional en la Parròquia de Santa Eulàlia, de Maó.

4.- Visita preveres. Grava a la COPE.

5.- Visita preveres. Celebra el Sagrament de la Confirmació a les Parròquies de la Concepció, de Maó i de Sant Antoni Ma. Claret, de Ciutadella.

6.- Celebra el Sagrament de la Confirmació a la Parròquia de Sant Esteve, de Ciutadella.

7.- Rep visites.

8.- Visita preveres.

9.- Presideix una trobada amb els arxiprestos. Rep visites a Maó.

10.- Rep als seminaristes.

11 al 16.- Participa als actes de la visita del Papa a Espanya.

17.- Es reuneix amb els bisbes i els vicaris generals de les Diòcesis Balears.

18.- Participa a Montserrat en l'Eucaristia d'acció de gràcies per la canonització d'Enric d'Ossó.

19.- Presideix la reunió ordinària del Consell Pastoral Diocesà. Participa en l'Eucaristia d'acció de gràcies dels 50 anys de sacerdocí de Mn. Josep Anglada Juaneda.

20.- Rep la comitivia des Bé a Ca'l Bisbe. Administra el sagrament de la Confirmació a les Parròquies de Migjorn i Sant Francesc, de Maó.

21.- Participa en el Claustre de Professors del Seminari. Presideix el funeral per la mare de Mn. Antoni Sintes Anglada.

22.- Presideix la reunió dels Delegats Diocesans.

23.- Rep la visita del Capità General de les Balears.

23 i 24.- Participa en els actes de les festes de Sant Joan, de Ciutadella.

25.- Despatx.

26.- Presideix la Vetla de les Espigues de l'Adoració Nocturna, al Toro.

27.- Celebra el Sagrament de la Confirmació en la Parròquia de Sant Antoni, de Maó. Participa en els actes de la Trobada catalano-balear de la JARC. Presideix la reunió de la Junta d'Accionistes del Diari Menorca.

28 i 29.- Despatx.

30.- Presideix l'Eucaristia en l'aniversari de la Beatificació de Josepmaria Escrivà de Balaguer.

Mes de juliol

- 1.- Rep visites.
- 2.- Grava a la COPE. Participa en les Vespres de cloenda dels Exercicis Espirituals dels preveres de la Diòcesi.
- 3.- Presideix una reunió de la Comissió de Patrimoni Històric, Artístic i Cultural. Celebra el sagrament de la Confirmació en el Centre Catequístic Sant Miquel, de Ciutadella.
- 4.- Es reuneix amb el Capítol Catedralici. Presideix l'Eucaristia a la Catedral en el «Dia del Papa». Visita preveres.
- 5.- Despatx.
- 6, 7 i 8.- Rep visites. Visita preveres.
- 9.- Presideix l'Eucaristia en la commemoració del 9 de juliol.
- 10.- Presideix l'Eucaristia i Processó en les Festes de Sant Cristòfol, de Migjorn.
- 12.- Rep visites.
- 13.- Participa en la pregària missionera celebrada al Toro. Visita el Col·legi de Sant Francesc de Ferreries, on han de realitzar-se obres urgents.
- 14.- Participa en la Jornada de Vida Creixent, al Toro.
- 15.- Rep visites.
- 16.- Celebra l'Eucaristia en la Festa de la Verge del Carme a la Capella de les Germanes Carmelites Missioneres, de Ciutadella.
- 17.- Despatx.
- 19 i 20.- Rep visites.
- 21.- Rep visites a Maó. Es reuneix amb el Consell Pastoral des Castell.
- 22.- Beneeix la nova casa de les Franciscanes Filles de la Misericòrdia, a Ciutadella.
- 23-28.- Participa en un curset sobre pastoral familiar, a l'Escorial.
- 30.- Parteix cap a La Palma d'Ebre a passar uns dies amb la seva família.

CRÒNICA DIOCESANA

CAMPANYA DE LA JOC-JOBAC «NO PASSIS DE LLARG DEL COMPANYY»

Aquest és el lema que encapçala la campanya d'enguany de la JOC-JOBAC. Una enquesta fou el mitjà que ens va servir per sortir al carrer i preguntar als joves de Ciutadella i Maó com creien que són les relacions que tenen amb la gent amb qui conviuen, quin contingut tenen, on es donen i on no es donen... Com que no es tractava sols de descobrir les situacions dels altres els militants no ens quedàrem exclosos d'aquest veure, per la qual cosa també ens fixàrem en com són, a nivell personal, les nostres relacions.

El text de Lc. 10,25-37 «Exemple d'un samarità» ens feia adonar que, vista la situació, no s'hi val a mirar-s'ho des de l'altra banda, si no que ens hem d'atracar a la realitat (el sacerdot i el levita passen de llarg per l'altra banda del camí; el samarità veu el ferit i s'hi atraca).

Creim que les relacions amb els altres són importants per la qual cosa cal potenciar-les i augmentar la seva qualitat. Açò és el que volíem reivindicar i posar de relleu a través del polèmic: «Els altres, per què?» celebrat a les Cases de Cultura de Ciutadella i Maó, en què es va donar l'oportunitat de debatre aquesta qüestió des de dos punts de vista diferents: l'individualisme o la solidaritat.

Per no acabar tan sols amb paraules, es va organitzar una Festa Solidària on, amb l'acompanyament dels «Sis de Ponent», ens podíem informar i conèixer entitats que no passen de llarg dels joves marginats (AMUR, S'Estaló, Càritas, Coordinadora de Minusvàlids, Associació Mestral) i poder fer-nos-hi solidaris amb un donatiu.

La campanya però, ens demana un segon pas, que és el de posar en acció els joves fer que siguin protagonistes de la seva vida tal i com noltros també ho volem ser. Es tracta d'organitzar alguna acció a nivell de grup, amb els companys d'escola, feina,... (sortida, sopar, debat...) per tal de potenciar i aprofundir en les relacions, és a dir, NO PASSAR-NE DE LLARG!

JOC-JOBAC

TROBADA DIOCESANA DE CATEQUISTES

Diuenge passat, 2 de maig, celebràvem la Trobada Diocesana de Catequistes que havíem preparat conjuntament la Delegació de Catequesi i la de Vocacions, perquè coincidís amb la «Jornada Mundial de pregària per les Vocacions».

A Es Mercadal i després d'una curta pregària, en petits grups de diverses parròquies i pobles, pujàvem al Toro a peu. El Bisbe Francesc Xavier també participà en un grup. Durant la pujada vam comentar i reflexionar un qüestionari, que ens ajudà a conèixer-nos, a compartir l'experiència de catequesi d'enguany, les impressions personals del I Congrés de Catequesi a Catalunya i les Illes, preparar una pregària, que ens mení com a catequistes, a demanar allò de què tenim necessitat, allò que podem agrair i de què hem de demanar perdó, finalment contemplàvem Maria per descobrir quina actitud hem de fer més nostra com a «Església».

A l'arribada el Delegat Diocesà ens acollí i va agrair la presència de les dues-centes persones, (catequistes i acompanyants) que posàvem en comú tot el treball fet en el Congrés per cercar «noves respostes». A Menorca de 400 catequistes, 227 treballen en el Congrés, repartits en 30 grups i 11 capellans que ens ajuden a la reflexió cada quinze dies.

Com a catequistes ens ha costat concretar els qüestionaris, però és d'agrair tota aquesta feina, ja que és de les poques coses, en què els laics podem dir una paraula i a la vegada valoram molt el lloc que se'ns ha donat dins l'Església. En els nostres grups de catequesi hem constatat que tenim pares i famílies que estan allunyats de la fe i de la pràctica religiosa. Es destaca que, de fet, la catequesi prioritària és la d'infants, després la d'adolescents, joves i en darrer terme la d'adults. Una altra cosa que s'ha de potenciar és el contacte catequista-pares.

Al migdia el Bisbe presidí l'Eucaristia concelebrada per vuit preveres. A l'Evangeli escoltàvem que hem d'entrar per la porta estreta, i no saltar per un altre indret» (Jo. 10,1), a l'homilia el Bisbe ens deia que es tracta d'entrar a la Vida, a la relació filial d'amor amb el Pare, i Jesús és la porta per entrar-hi. Com a catequistes hem de conduir els catequizants al coneixement de Jesucrist, donant testimoni de la seva vida i del seu amor.

Després de compartir el dinar, amb molt bon humor, vam seguir l'estil del programa televisiu «Polèmic», ens vam demanar: «Catequesi: perdem el temps o el guanyam?». Quatre catequistes exposaren la seva experiència i el públic en dos grups, un defensant que la catequesi no és una pèrdua de temps, i els altres defensant «en teoria» que sí ho és. Es posaren de manifest els problemes dels catequistes en relació als al·lots i als pares, en relació a la Comunitat, també que el catequista dona resposta a la vocació rebuda per exercir en el sí de l'Església, com a servei gratuït, i açò ens capacita per entendre, celebrar i viure l'Evangeli.

Els espais publicitaris van ser omplerts de cançons amb missatge que ens ensenyava en Pau de Bellver.

La trobada acabà amb la pregària per les vocacions, havent posat de manifest que el Regne de Déu és un tresor amagat i que cal cercar-lo, trobar la perla preciosa és trobar Jesucrist i seguir-lo.

Ah! com a catequista, us convid que tots els catequistes si us és possible, participeu a la XIII escola d'estiu a Barcelona i a Vic. Demanau informació a les parròquies.

VETLA DE SANTA MARIA AL TORO

La Vetla de Santa Maria, celebrada el dia 8 de maig, de les 10 a les 12 de la nit, va congregar als peus de la Mare de Déu del Toro un nombrós grup de cristians de totes les edats per pregar amb Maria en el dia de la seva festa menorquina. L'església estava ben plena. Els textos del Nou Testament van anar recorrent l'itinerari de la fe de Maria des de l'anunci de l'àngel fins al naixement de l'Església, passant pels diferents episodis de la infantesa de Jesús i seguint els moments forts de la vida pública del seu Fill. Una lletania mariana amb l'acclamació «Al·leluia» i la litúrgia pasqual de la llum va marcar el punt central de la pregària, que continuà amb la recitació del Magníficat, el Parenostre i el gest de pau entre els assistents. Tres breus homilies, la darrera, del Bisbe, van anar acompanyant la reflexió i la pregària. El resultat va ser una vetla d'intensa pregària, de cant nou i festiu, i de comunió viva, amb un ritme que va fer agradables les dues que va durar.

TROBADA PREVERES, RELIGIOSOS I RELIGIOSES

La secretària general de la CONFER espanyola, Gna. Ma. Luz Galván, religiosa del Sagrat Cor, va parlar, dissabte dia 8 de maig, a la trobada de religioses i religiosos amb els capellans, seminaristes i el Bisbe de la diòcesi, al Toro. En la seva intervenció, Ma. Luz Galván va informar del proper sínode episcopal dedicat al tema de «la vida consagrada». Del document de treball preparatori, n'assenyalà aspectes positius i negatius i exhortà a entendre i viure la comunió eclesial «en un diàleg on siguem capaços d'escoltar les veus que dissentien i d'escoltar, uns i altres, l'Evangelí. Hem d'anar creant —va concloure— aquesta església que està desperta davall d'ambients de malestar». En l'Eucaristia concelebra-

da el Bisbe va glosar tres disposicions de Maria expressades en l'«ecce som aquí», «fiat =es faci la teva paraula», «magnificat» característiques de la vocació consagrada. Va finalitzar la jornada amb un dinar de germanor (es va notar una menor presència de capellans), amb un esment especial dedicat al Sr. Josep Anglada en els seus 50 anys de prevere.

DIA DEL MALALT

La Jornada Mundial del Malalt va ser celebrada diumenge, dia 16 de maig, amb una trobada al Toro. Més de 250 persones, membres de la Frater, malalts de les comunitats cristianes i dels hospitals geriàtrics, familiars i visitadors van participar a l'Eucaristia, presidida pel Bisbe. Després de dinar, el Cor de l'Esplai de Ciutadella va animar la festa amb alguns poemes i cants. Tots els participants estaven contents i valoraven molt positivament que es fes al Toro. Els responsables van manifestar el seu agraïment per la col·laboració de la Creu Roja des Mercadal i per les atencions rebudes de les religioses del Toro.

CURS «SABER ENVELLIR»

El curs «Saber envellir», organitzat per la Conselleria de Sanitat i el Bisbat, es va clausurar dilluns dia 7 de juny a Maó. Hi han participat 26 persones, amb una mitjana d'edat de 62 anys (tot i que hi han participat joves que cuiden persones grans). 12 professors han impartit els temaris del curs. Tant els organitzadors com els assistents han valorat laudatòriament el curs.

APLEC DE L'ESPERIT 93

Una al·lota, en el marc de la celebració eucarística final de l'Aplec de l'Esperit, expressava en veu alta l'agraïment per l'experiència viscuda. Aquests dies posen de manifest, afirmava, que és possible una cinquagesma amb un altre estil, no marcat per l'estereotip del consum, abeurat d'alcohol: «ens hem obert a noves amistats i veim que no estem tots sols en aquest contracorrent».

Gresca i aprofundiment

L'esperit festiu i el bon ambient han marcat la trobada diocesana d'adolescents i joves del passat cap de setmana a Biniparratx. Però també, el treball d'aprofundiment sobre la pròpia realitat familiar i la conscienciació sobre els principals problemes de la terra, que és la casa de tota la gran família humana. Un caramull d'inquietuds, interrogants, anhels, ideals, dificultats, compromisos... s'han fet diàleg, cançó, crit, dansa, imatge, espectacle, expressió plàstica i pregària. Tot açò en el context de la Pentecosta, i en una celebració cristiana que no ha descuidat els recursos pedagògics de la convivència alegre, l'acampada, el contacte amb la natura i tot allò que defineix el món i la dinàmica dels joves.

Murals

A la trobada cada grup hi anava amb un treball realitzat prèviament. Els murals expressaven amb creativitat la reflexió feta amb anterioritat pels participants. Podien veure's diverses experiències de família, conflictes i dificultats. Es demanava que al si de la família creixi la pròpia llibertat responsable que empenyi cadascú a realitzar-se i assumir el risc del compromís amb els altres. D'altres sol·licitaven un esforç de comunicació i una especial atenció i mà d'ajuda als joves amb limitacions congènites o problemes.

«Una terra per a tothom»

Havent sopat, el concert d'en Lluís Alba i el muntatge musical «Una terra per a tothom» aconseguiren un dels moments més interessants i àlgids de la trobada. La quietud de la nit i el volum dels decibels, la lluïdor de la lluna i el joc de llums de l'ervalat, el ritme i el missatge de les cançons, la veu modulada i agradable, les imatges i els sorolls evocadors, els textos incisius i interpel·lants... donaren a l'espectacle contingut i bellesa.

Després d'haver superat una etapa heavy, la música del cantautor Lluís Alba és fonamentalment melòdica. De l'experiència quotidiana en fa cançó i tracta els temes més diversos que afecten la vida dels joves.

El musical «Una terra per a tothom», original de Luis Alfredo, planteja les qüestions del desenvolupament i del medi ambient. La versió catalana és del mateix Lluís Alba. La desaparició dels boscos, l'avanç del desert, el creixement de la ciutat es plantegen amb força. L'alternativa, un desenvolupament humà atent al medi ambient, solidari i just.

Per cloure la jornada, es va celebrar la vetlla de pregària de la festa de Pentecosta.

Tallers

El matí del diumenge el dedicaren els joves a participar en un taller. Moda i

música, ecologia, vocació, pregària, relació entre pares i fills, la realitat de la marginació, el món del malalt i Jesús dins la família constituïen l'oferta. Els adolescents, pel seu cantó, s'engrescaren en un joc de pistes que ajudava a reflexionar sobre la família.

Molt animat va ser el festival de migdia a càrrec de Somnis Blaus, abans d'enforquillar la paella que un grup d'adults, vinculat als moviments diocesans de joves, havia cuinat.

Eucaristia

El bisbe Francesc Xavier presidí l'eucaristia, ben preparada i participada, animada musicalment per Somnis Blaus, Miquel Maria i Lluís Alba. En el centre, la contemplació de l'acció de l'Esperit Sant en la persona, creador de comunió.

En l'homilia, el bisbe convidà els joves a deixar-se guiar per l'Esperit i no renegar de l'amor al qual els crida. Va concretar aquesta crida en l'àmbit de la família. «Hem estat fets per estimar», digué. La família —continuà— és el marc on hem de viure aquesta experiència d'aprendre a estimar i estimar-se. Després es referí a la seva fragilitat, avui, i als problemes als quals ha de fer front. Finalment donà pistes per a la regeneració de la família, ja que «té prou recursos», afirmà.

Amb cara de satisfacció i goig es cantà l'adéu. Acabava una intensa trobada organitzada per la Delegació Diocesana de Joventut a la qual havien participat uns tres-cents adolescents, joves i adults.

NOCES D'OR DE Mn. JOSEP ANGLADA JUANEDA

El Sr. Josep Anglada Juaneda celebrà el dia 19 de juny els seus cinquanta anys de prevere. El 19 de juny de 1943 rebia l'ordenació presbiteral de mans del Bisbe Pasqual, a la Catedral. Comptava amb 24 anys i havia estudiat al Seminari de Menorca. Es va ordenar junt amb el Sr. Fernando Martí i el Sr. Bartomeu Febrer. Ha exercit al seu ministeri a Alaior, com a consiliari de joves d'AC; com a vicari de St. Francesc de Ciutadella; Capellà del Centre Catequístic St. Miquel; Director Espiritual al Seminari, on també ha fet de professor. L'any 60 va anar a Roma on es va llicenciar en Teologia, a la Universitat Gregoriana. Va ser nomenat Rector de la Catedral i, per oposició, ocupa el càrrec de Canonge Penitencier. Per celebrar l'efemèride va convidar el presbiteri, familiars i amics a l'Eucaristia d'acció de gràcies que celebrà dissabte dia 19, a les 7 del capvespre a la Catedral.

UNIÓ EUCARÍSTICA REPARADORA

Les Maries dels Sagraris el dia 31 de maig vam celebrar el final de curs, i ho vam fer al Seminari.

Devers una cinquantena vam assistir als actes organitzats per aquest motiu:

Celebració Eucarística precedida d'una xerrada sobre l'estil de vida d'una «Maria». Una altra el capvespre sobre els Dons de l'Esperit Sant i finalment exposició del Santíssim i pregària.

Durant el dia després del dinar en el menjador del Seminari ens van mostrar les dependències més interessants de l'edifici. Donam les gràcies pel bon acolliment que hi vam trobar i com a correspondència oferim pels seminaristes les nostres oracions davant el Sagrari.

JORNADES DE LA JARC

Quasi bé sense temps per a recuperar-nos del cruiximent aconseguit intentant viure intensament les festes de Sant Joan, el dia de juny, capvespre, començaven al Toro, les X Jornades d'estiu de la JARC, Moviment del qual forma part el Moviment de Joves Cristians de Menorca, i que per primera vegada tenien lloc a la nostra illa.

35 consiliaris, iniciadors i militants responsables de les diferents coordinadores i equips diocesans de Catalunya, Mallorca i Menorca, hem dedicat tres dies a reflexionar sobre diferents qüestions que afecten la vida del nostre Moviment, i també a conviure i compartir experiències, il·lusions, projectes...

El treball de les Jornades ha estat dividit en tres parts ben diferenciades, però totes elles molt importants per al present i també per el futur de la JARC.

El Divendres i el Dissabte es va treballar sobre «l'Ideari dels Moviments Infants i juvenils d'Acció Catòlica de Catalunya i les Balears per a la formació dels militants», elaborat de conjunt pels cinc moviments (MIJAC, JOC-JOBAC, MUEC i JARC) que formen part del Consell Català de Moviments Especialitzats. Aquest ideari vol ésser una eina de reflexió i confrontació de la tasca educativa de cada Moviment, està concebut com un marc per a respondre col·lectivament als reptes de l'evangelització dels joves i dels infants d'avui, i pretén ajudar els militants a donar raó de l'acció, de l'evangelització, del compromís, de la pregària, de la vivència eclesial de la fe...

La presentació del document, la reflexió personal, el treball de grup i la posada en comú, ens ajudaren a entreveure quines són les conviccions més importants del text, a analitzar com les vivim en el Moviment i en els nostres grups

(des de les vessants social i sociològica, i com a crida de Déu), i a descobrir quins són els aspectes que des de la JARC s'han de prioritzar més.

El Diumenge matí, amb la presència del Sr. Bisbe, es va celebrar el Consell Catalano-balear de la JARC, dedicat especialment a elaborar el calendari per al curs 93-94, en què destaquen especialment les jornades de formació i estudi tant a nivell de militants, com de consiliaris i iniciadors, i també les trobades i intercanvis preparats des del MIJARC (Moviment Internacional de la JARC). Al Consell també es va acordar la creació d'un equip de formació i es tractaren qüestions relacionades amb la campanya i altres aspectes de la vida del Moviment.

La tercera part del treball fou una reflexió sobre els signes d'identitat del Moviment, encetada amb les aportacions d'uns testimonis que explicaren com viuen ells les dimensions educadora, evangelitzadora i de compromís amb el medi, des de la seva pertinença al Moviment. A partir d'aquí ens plantejarem com avançar en assumir els aspectes que estan com objectiu de fons, i ens permeté revisar la pròpia identitat i valorar la vocació que té el Moviment en el nostres pobles.

Enmig de tot aquest dens treball, vam trobar temps per fer una mica de turisme «anant a veure pedres», fent una caladeta a Es Talaier, i una volta per Ciutadella «la nit». També vam celebrar l'Eucaristia amb la comunitat de la parròquia de St. Rafael de Ciutadella, i als locals de la mateixa parròquia, compartirem sopar i tertúlia, amb un nombrós grup de joves militants menorquins.

VIGÍLIA D'ESPIGUES

Una festiva «Vigília d'espigues» va tenir lloc al Toro, la nit del 26 al 27 de juny passat. Uns 90 membres de l'Adoració Nocturna femenina i masculina, van participar en la pregària de Vespres i Eucaristia així com en els torns de pregària que es van fer durant tota la nit. Al matí una processó per l'exterior del santuari, que acabà amb la benedicció amb el Santíssim, va posar fi a la vigília. El Bisbe va presidir els actes i va imposar el distintiu a tres noves adoradores. Un grup de joves de l'Agrupació Pare Petrus també hi va assistir, acompanyant amb els seus instruments els cants de la celebració.

EXERCICIS ESPIRITUALS PER MARIES DEL SAGRARI

26 maries del Sagrari van participar en els exercicis espirituals, la setmana del 5 al 9 de juliol. En Gerard Villalonga les va ajudar a reflexionar sobre el Sagrament de l'Eucaristia, a partir dels textos del nou Catecisme, ric en cites bíbliques i conciliars. Les animà a tenir un tracte íntim amb el Santíssim, en el marc de la comunitat eclesial i obertes al món.

1er. ANIVERSARI DE LA BEATIFICACIÓ DE JOSÉMa. ESCRIVÁ

La beatificació del pare Josémaría Escrivá va ser motiu d'acció de gràcies a l'Eucaristia que va celebrar el Bisbe i alguns preveres a l'església del Sant Crist de Ciutadella dia 30 de juny. A la seva homilia, el Bisbe, va animar els nombrosos simpatitzants de l'Obra a ser testimonis de l'Evangelí enmig del nostre món.

PREGÀRIA MISSIONERA

El dia 13 de juliol, a les 8.30 del capvespre, tingué lloc al santuari del Toro una pregària missionera, presidida pel Sr. Bisbe. L'estructura de la pregària va seguir les vespres del dia, cantant-se alguns salms i antífoes. La homilia del Sr. Bisbe es centrà en un comentari a un fragment de la carta de Sant Pau als cristians de Tesalònica, mostrant com la riquesa teològica d'aquella comunitat la convertia en una comunitat missionera.

Seguidament Josep Guardia que ha estat recentment a Binde, ajudant Manolo Bonet, oferí les seves vivències sempre tan interessants, contrastant la situació de riquesa espiritual i material en què ens trobem nosaltres. Hi hagué participació de gairebé totes les Parròquies de l'Illa. Al final es compartí amistosament dolces i altres coses que cadascun havia portat.

TROBADA DE VIDA CREIXENT

Des de les 10 del matí fins a les 7 del capvespre del dia 14 de juliol es van reunir al Toro més de cent persones, membres i simpatitzants del moviment

«Vida Creixent». El Sr. Bisbe els acompanyà durant tota la jornada. Introduí la trobada Sr. Cristòfol Vidal, Rector del Carme de Maó, consiliari del Moviment. La jornada s'estructurà en xerrades, dirigides pel P. Lluís Antoni Sobrero, reunions de grup i posades en comú. Les xerrades es centraren en el tema general «Trobades amb Jesús», concretades en les noces de Canà i en el diàleg amb Nicodem. Sorgiren rics suggeriments per la vida cristiana personal i per a la vida del moviment. La jornada finalitzà amb la celebració de l'Eucaristia.

LES FRANCISCANES OBREN UNA «CASA DE MAJORS» A CIUTADELLA

El proper dijous, dia 22 de juliol, el bisbe de Menorca, Francesc Xavier, beneirà la nova «Casa de Majors» que la comunitat de monges franciscanes ha habilitat a Ciutadella aprofitant l'antic convent del Camí des Degollador.

La «Casa de Majors» s'ha creat amb la finalitat de què nou germanes es dediquin a l'oració després de tota una vida al servei dels malalts, a l'educació dels infants i al manteniment de les esglésies de tota la diòcesis. Sor Catalina Pastor, responsable fins l'actualitat de les monges del santuari del Toro, serà la superiora d'aquesta nova casa.

L'ordre de les Filles de la Misericòrdia, a la qual pertanyen les franciscanes, compta a Menorca amb vint-i-dues germanes repartides entre Ciutadella (al Seminari i a la Casa de Majors), Ferreries i Es Mercadal, entre el convent del poble i el santuari de la Mare de Déu del Toro. Les responsables de la congregació mallorquina han designat a sor Benita Villalonga nova delegada de les franciscanes a l'illa de Menorca.

SECCIÓ DOCUMENTAL

DISCURSO DEL PAPA JUAN PABLO II AL PONTIFICIO CONSEJO DE LA FAMILIA

Señores cardenales, arzobispos y obispos miembros del Comité de Presidencia; ilustres parejas de esposos, miembros del Consejo Pontificio para la familia:

1. Me alegra encontrarme con vosotros como conclusión de vuestra asamblea plenaria, con la que habéis querido comenzar este nuevo año de actividad. A todos dirijo mi saludo deferente y cordial, con especial gratitud al señor cardenal Alfonso López Trujillo, que ha manifestado vuestros sentimientos comunes, exponiendo en una rápida síntesis del desarrollo de vuestros trabajos y subrayando la misión de **servicio a la familia y a la vida**, en la que está comprometido el Consejo Pontificio por su misma finalidad institucional.

El tema que habéis decidido estudiar —**las estructuras diocesanas de pastoral familiar**— reviste un interés especial, porque entre otras cosas porque ya está muy próximo el Año Internacional de la Familia, que se celebrará en 1994.

Sabéis bien como la pastoral de la **familia** y de la **vida** ocupa un papel privilegiado en la Iglesia y en el ministerio del Vicario de Cristo, sobre todo en el ámbito social de nuestro tiempo. En efecto, también hoy tanto la familia como la vida están sometidas a ataques especialmente insidiosos, procedentes en ocasiones de las mismas instituciones que deberían prestarles protección y apoyo. Con todo, no faltan algunos signos de esperanza, como el que nos ofrece el acontecimiento que, estos días, está suscitando gran eco en la opinión pública: una madre, un padre, un hijo —es decir, **una familia**— que se han encontrado unidos en un conmovedor pacto de amor, para no impedir el **acceso a la vida** a un nuevo ser humano.

Con razón, pues se insiste mucho hoy en el puesto central que ha de reservar a la pastoral familiar en la programación de las actividades de la diócesis y de las Conferencias Episcopales. **En efecto, la evangelización pasa necesariamente a través de la familia** que es, a su vez, objeto y sujeto del anuncio del Evangelio. «En la medida en que la familia cristiana acoge el Evangelio y madura en la fe, se hace comunidad evangelizadora» (**Familiaris consortio**, 52). La fuerza y la estabilidad del entramado familiar representan condiciones propicias para la salud de la comunidad cristiana y de toda la sociedad.

Promover la pastoral familiar

2. Los mismos problemas que afrontan el matrimonio y la familia estimulan la

creatividad de quienes se ocupan de la pastoral familiar, con razón de la evangelización.

Lo recordé en el encuentro con los obispos encargados de las comisiones de pastoral familiar de África, reunidos en la sede del Consejo Pontificio para la Familia, el 28 de septiembre al 2 de octubre de 1992. Aún confiando en la acción del Espíritu, alma y guía de la Iglesia, las diócesis, las parroquias y los movimientos apostólicos **no pueden menos de esforzarse por crear estructuras capaces de dar respuestas adecuadas** a los desafíos actuales que atañen a la institución de la familia.

«Cada iglesia local —escribí en la exhortación apostólica **Familiaris consortio**—, y, en concreto, cada comunidad parroquial debe tomar una conciencia más viva de la gracia y de la responsabilidad que recibe del Señor, en orden a la promoción de la pastoral familiar. Los planes de la pastoral orgánica, a cualquier nivel, no deben prescindir nunca de tomar en consideración la pastoral de la familia (número 70).

Sería útil y oportuno que, en las Conferencias Episcopales, las comisiones para la familia asumieran tareas semejantes a las que la constitución apostólica **Pastor bonus** señaló para vuestro Consejo Pontificio (cf. números 139-141), con competencias pastorales específicas al servicio de la familia, santuario de la vida. Ello permitiría una relación más articulada dentro de las mismas Conferencias Episcopales y con las comunidades diocesanas.

Sería importante, también, que en las diócesis, según las circunstancias y las posibilidades —pues son diversas las exigencias de la pastoral urbana y las de la rural—, se constituyen órganos eficientes de coordinación, a fin de reforzar, bajo la acción activa y estimulante de los obispos, el conjunto del cuerpo eclesial, siguiendo las líneas trazadas por la **Familiaris consortio** y teniendo debidamente en cuenta la riqueza profética de la encíclica **Humanae vitae**, así como las orientaciones de la **Carta** de la Santa Sede sobre los derechos de la familia. De esa manera, el evangelio de la esperanza podría llegar en abundancia a las **Iglesias domésticas**, y, gracias a una evangelización nueva y valiente, que ve a la familia como protagonista del anuncio evangélico, **infundir sangre nueva** a todo el entramado social.

El nuevo catecismo

3. Compromiso primario es, pues, **formar la familia** para que sea sujeto responsable y cualificado de la acción evangelizadora. Un instrumento providencial para realizar esa obra, que lleva a los miembros de la familia a crecer en el conocimiento de la fe (cf. **Catechesi tradendae**, 68), será el nuevo **Catecismo de la Iglesia católica**, a partir del cual se podrá realizar más fácilmente el anhelado

Catecismo para la familias, un texto claro, breve y fácil de asimilar. Los padres podrán servirse de él en su ministerio educativo que, «en cuanto enraizado y derivado de la única misión de la Iglesia y en cuanto ordenado a la edificación del único Cuerpo de Cristo», «ha de quedar en íntima comunión y ha de armonizarse responsablemente con los otros servicios de evangelización y de catequesis presentes y operantes en la comunidad eclesial, tanto diocesana como parroquial» (**Familiaris consortio**, 53).

Es preciso también ayudar a la familia a **insertarse en la vida litúrgica**, cuya manifestación más alta y más plena es la eucarística, y a **descubrir** cada vez más el **valor y la importancia de la oración familiar**.

La espiritualidad de la pareja, indispensable para vivir con plenitud la misión evangelizadora típica de la familia, saca su alimento de la palabra de Dios, interiorizada siguiendo el ejemplo de la Madre del Emmanuel, que «guardaba todas estas cosas, y meditaba en su corazón» (Lc 2, 19).

Quisiera aludir aquí a algunas experiencias significativas de grupos de familias que se reúnen entre sí para madurar en la fe, orar juntas, y a la luz de los valores evangélicos, valorar modalidades e instrumentos operativos, con el fin de intervenir responsablemente en algunas situaciones de riesgo, relacionadas con la acogida de la vida humana. También se podrían mencionar los Centros creados para apoyar la vida humana, las iniciativas de ayuda a los ancianos y a los enfermos, los gestos de interés eficaz por los más pobres y, de manera especial, por las familias necesitadas, para hacer que sientan la solidaridad de los que están llamados a defender sus derechos y a promover su dignidad (cf. **Centesimus annus**, 28).

Centro de la comunidad

4. La familia, por tanto, debe estar en el centro de las preocupaciones de toda comunidad diocesana, de toda parroquia y estructura pastoral sensible a las exigencias de nuestros tiempos. Se trata de valorar activamente los núcleos familiares en la preparación del matrimonio, acompañar a las parejas jóvenes en su itinerario formativo, y esforzarse por llevar a cabo una adecuada pastoral de la infancia y de la tercera edad.

A los obispos primeros responsables de la actividad apostólica en la diócesis, como corresponde proveer a la cualificación de todos aquellos que están más específicamente comprometidos, en el apostolado familiar. Con ese objetivo surgió junto a la Universidad pontificia lateranense, el Instituto Superior para el estudio de los problemas de la familia, y es de desear que se creen Centros semejantes en otras partes del mundo, para ofrecer a sacerdotes, religiosos y laicos oportunidades concretas de formación, fundadas sólidamente en la doctrina cristiana.

Año Internacional de la familia

5. El año 1994, como ya he recordado, será el Año Internacional de la Familia y representará una ocasión muy propicia para poner de relieve la identidad de una instrucción que hunde sus raíces en el derecho natural y destacar sus tareas y su misión insustituible.

La Iglesia se prepara para celebrarlo con espíritu abierto a la esperanza: ese año constituirá un tiempo providencial para renovar el **anuario del evangelio de la familia**. Vuestro Consejo Pontificio está ya trabajando para lograr que ese acontecimiento, de alcance mundial, produzca los frutos anhelados de sensibilización y profundización de los valores propios de la institución familiar.

Evangelizar la familia nos interesa mucho, y me alegra constatar que en vuestra asamblea plenaria, gracias a la colaboración de numerosos y significativos movimientos apostólicos, habéis buscado el modo mejor para hacer que todos los creyentes sientan ese anhelo de nueva evangelización. La exhortación apostólica **Familiaris consortio**, que recoge el fruto de los trabajos del Sínodo sobre una familia, constituye una fuente preciosa de inspiración para las recomendaciones y las sugerencias que deseáis dirigir en esa ocasión, a las Conferencias Episcopales, a las Iglesias locales y a las fuerzas vivas del mundo católico.

A diez años de la publicación de la **Carta** de la Santa Sede sobre los derechos de la familia, el año internacional anunciado podrá servir para promover el conocimiento, asimilación y la actuación práctica de principios tan fundamentales. Conscientes de sus derechos, las familias podrán hacer que se escuche con mayor autoridad su voz en las sedes competentes, donde se elaboran las leyes y las políticas familiares.

Nuevo interés

6. Amadísimos hermanos y hermanas, sería de desear que la reflexión de estos días, en la perspectiva del esperado Año Internacional, suscite un nuevo interés en torno a la familiar, célula fundamental de la sociedad y de la Iglesia. Estoy seguro de que, gracias a vuestro impulso, se intensificarán en las diócesis las iniciativas de apostolado familiar, mirando con ardor misionero al ya próximo tercer milenio.

Que María, Virgen y Madre, os acompañe en vuestro trabajo arduo y apasionante, y proteja a las familias cristianas para que sean de verdad pequeñas **Iglesias domésticas** y santuarios de la vida.

Con esos deseos, que en mi corazón se transforman en oración, imparto a todos con afecto mi bendición.

JOANNES PAULUS PP. II

DISCURSO DE JUAN PABLO II A LOS MIEMBROS DE LA PENITENCIARIA APOSTÓLICA (27-3-1993)

Es para mí felizmente oportuna la satisfacción que me depara vuestra presencia en esta casa, que es y debéis considerar casa paterna, señor cardenal penitenciario mayor, prelados y oficiales de la Penitenciaría, padres penitenciarios ordinarios y extraordinarios de las basílicas patriarcales de la Urbe, y vosotros, queridos alumnos, recientemente ordenados y anhelantes de recibir pronto la Ordenación.

La satisfacción procede tanto de vuestra afectuosa unión con el Sucesor de Pedro que, aquí y ahora, se hace casi tangible, como de vuestra especial condición de penitenciarios, que dedicáis vuestro compromiso ministerial de forma privilegiada al sacramento de la Penitencia, o bien de sacerdotes a vuestros primerísimos cuidados pastorales, o también de candidatos al sacerdocio, los cuales, antes de asumir el particular oficio que la Providencia, mediante la voz de los superiores jerárquicos, os asignará en la Iglesia, con la asistencia al curso sobre el foro interno impartido por la penitenciaría apostólica, habéis pretendido profundizar vuestra preparación con miras al servicio de las almas en el perdón del pecado. A la satisfacción debe unirse la gratitud del Señor, dado que El, mediante vuestro compromiso y vuestra diligencia, manifiesta con claridad que continúa suscitando para su pueblo ministros de perdón y de reconciliación.

El «Ordo paenitentiae» hoy vigente, expresa así, mediante la fórmula de la absolución, las grandes realidades en medio de las cuales se produce el retorno del hombre pecador a Dios y se restablece su orden interior: «Dios padre de misericordia... te conceda, mediante el ministerio de la Iglesia, el perdón y la paz». Ahora bien, el sacramento de la Penitencia —ministerio de la Iglesia— produce el perdón de Dios, dado que actúa por virtud divina, con independencia del mérito o el demérito personal y las cualidades humanas del ministro: Al respecto, así se expresa (para todos los sacramentos, no sólo para el de la Penitencia) el Catecismo de la Iglesia Católica: «Los sacramentos confieren la gracia que significan. Son eficaces, porque en ellos actúa Cristo mismo: Es El el que bautiza, es El el que bautiza, es El el que actúa en sus sacramentos para comunicar la gracia que el sacramento significa. El Padre escucha siempre la oración de la Iglesia de su Hijo» (núm.1127) «Es este el significado de afirmación de la Iglesia: Los sacramentos actúan «ex opere operato»» (núm. 1128).

Indudablemente la paz anunciada por la fórmula sacramental paz sobrenatural y que, por tanto, «supera cualquier razonamiento» (Fil 4,7), deriva también ella en el alma «ex opere operato»; pero, dentro de los límites en los que ello es posible, teniendo en cuenta su trascendencia sobrenatural, la percepción gratificante de esta paz por parte del sujeto del sacramento depende también en gran medida

de la santidad personal del sacerdote, ministro del sacramento de la Penitencia, de su sabiduría cultivada en el estudio, de su sensibilidad psicológica, de su humanidad acogedora: El, en efecto, alienta a perseverar en la gracia restituida, y alimenta la confianza en la posibilidad de la salvación, estimula a la humilde gratitud hacia el señor, y ayuda (salvo casos patológicos o fuera de los límites de la normalidad) a reconstruir el equilibrio de la conciencia y de la moralidad del juicio.

Santidad, sensibilidad y humanidad acogedora del ministro del perdón

2. En mis alocuciones anteriores a este auditorio fijé la atenciónn preferentemente sobre aspectos dogmáticos, morales y canónicos del sacramento de la Penitencia; dichas alocuciones han sido recogidas en un volumen y acompañadas de un comentario sintético a cargo de la Penitenciaria Apostólica; me consuela saber que han tenido amplia difusión, y espero que ayuden a la deseada reanudación de un uso frecuente del sacramento de la Penitencia. Considerando ahora en concreto la administración del sacramento del perdón, me gustaría detenerme sobre los mencionados aspectos de santidad, sensibilidad psicológica y humanidad acogedora del ministro.

El confesor debe comprometerse al máximo a fin de que, junto al efecto esencial, que el «opus operatum» siempre produce, supuestas las condiciones de validez, se produzcan también a favor del penitente, en el ministerio de la Comunión de los Santos, los frutos de su santidad personal; por la fuerza de intercesión ante el Señor, por la fuerza arrebatadora del ejemplo, por la oferta que el sacerdote santo hace de sus penitencias en beneficio del penitente. Se trata de hecho muy evidentes.

Pero deseo insistir a fin de que la claridad haga que vuestro ministerio jamás sea «nudum ministerium» penitencial, sino un don paternal y fraternal acompañado de vuestra oración y de vuestro sacrificio por las almas, que el Señor coloca en vuestro camino. «Por ello... suplo en mi carne lo que falta a las tribulaciones de Cristo por su cuerpo, que es la Iglesia» (Col 1, 24). De esta forma el ejercicio del ministerio es santo y es instrumento de santificación para el mismo ministro.

3. Sobre el sacerdote confesor incumbe el grave deber de poseer Doctrina Moral y eucarística adecuada al menos sobre «communiter contingentia», es decir, sobre el comportamiento humano en la generalidad de los casos, teniendo particularmente en cuenta las condiciones comunes del «ethos» socialmente dominante. Digo al menos, pero añado de inmediato que tal preparación doctrinal debe incrementarse y consolidarse siempre, sobre la base de grandes principios dogmáticos y morales, los cuales permiten resolver católicamente incluso las situaciones problemáticas que se presentan en las conciencias, en medio de la in-

censante evolución cultural, técnica, económica y así sucesivamente, de la historia humana.

También aquí, el Catecismo de la Iglesia católica es paradigmático: Este autorizadamente propone el juicio moral que se debe formular sobre realidades de la vida humana, que se presentan efectivamente, o que estadísticamente resutan difusas, en tiempos recientes; se ha dicho, a este propósito, que el Catecismo consideraría nuevos preceptos o nuevos pecados, ahora convertidos en comunes, mientras que no hace otra cosa que aplicar, de acuerdo con la actuación humana, la idéntica ley divina, natural o revelada.

Compromiso particularmente importante y delicado, en el cual aplicar la necesaria solidez de la Doctrina, es para el confesor el de facilitar al penitente la acusación de los pecados, suavizando con la exigencia de una moral plenitud, irrenunciable para los pecados mortales, en cuanto a la especie, a las circunstancias determinantes para la especie misma, y al número, la de no hacer la confesión odiosa o penosa, cuya religiosidad es débil o cuyo proceso de conversión se encuentra en los comienzos. A este respecto, jamás se recomendará suficientemente la delicadeza en torno a las materias objeto del sexto precepto del Decálogo.

Es necesario, además, considerar la posibilidad de que la limitación humana coloque al ministro de la Penitencia, incluso sin su culpa, frente a temas sobre los cuales no tiene una preparación profunda. Está vigente el principio áureo del doctor moralista San Alfonso María de Liguori: «Saltem prudenter dubitare» (al menos, dudar prudentemente). La preparación doctrinal del confesor deberá ser tal que le permita, al menos, percibir la posible existencia de un problema. En tal caso la prudencia pastoral, unida a la humildad, teniendo en cuenta la urgencia mayor o menor del penitente, y las otras concretas circunstancias, lo invitará a elegir enviar al penitente mismo a otro confesor o fijar una cita para un nuevo encuentro y, mientras tanto, a prepararse; a este respecto, ayuda tener presente que están disponibles los volúmenes de los «autores probados», y, que manteniendo el respeto absoluto del sigilo sacramental, se puede recurrir a sacerdotes más doctos y experimentados, en particular se puede recurrir —resulta oportuno decirlo aquí— a la penitenciaría apostólica, que está siempre dispuesta a ofrecer para casos concretos, y, por tanto, individuales, su servicio de asesoramiento, dotado de valor autorizado.

La delicadeza psicológica juega un papel muy importante

4. El sacramento de la Penitencia no es y no debe convertirse en una técnica psicoanalítica o psicoterapéutica. Sin embargo, una buena preparación psicológica, y en general en las ciencias humanas, permite ciertamente al ministro penetrar mejor en el misterioso ámbito de la conciencia, con la intención de distinguir

—y frecuentemente no es fácil— el acto verdaderamente «humano», por tanto, moralmente responsable, del acto del hombre», a veces condicionado por mecanismos psicológicos —morbosos o inducidos por hábitos inventerados que eliminan la responsabilidad o la disminuyen, con frecuencia sin que el mismo sujeto agente tenga clara noción de los límites discriminatorios entre las dos situaciones interiores.

Se abre aquí el capítulo de la claridad paciente y comprensiva que se debe tener hacia los escrupulosos. Al mismo tiempo, es necesario afirmar claramente que con demasiada frecuencia ciertas actitudes del pensamiento moderno disculpan indebidamente comportamientos que, con motivo del voluntario comienzo de una costumbre, no son o no son totalmente disculpables. La delicadeza psicológica del confesor es preciosa para facilitar la acusación a personas tímidas, sometidas a la vergüenza y con dificultades en la conversación. Esta delicadeza, unida a la caridad, intuye, anticipa, tranquiliza.

El sacerdote, al tratar con los pecadores, debe inspirarse en el Divino Modelo

5. Nuestro Señor Jesucristo trató a los pecadores de una forma que revela en lo concreto de los hechos lo que San Pablo escribió a Tito: «Benignitas et humanitas apparuit Salvatoris nostri» (Se ha hecho visible la benignidad y la humanidad de Dios, nuestro Salvador) (Tit 3,4). Basta meditar sobre el relato evangélico de la pecadora convertida (Luc 7,26-50), sobre la mujer adúltera en las conmovedoras páginas del Evangelio de San Juan (8,3-11) y sobre la estupefaciente parábola del hijo pródigo (Luc 15,11-32). El sacerdote, al tratar con los pecadores en el sacramento de la Penitencia, debe inspirarse en este Divino Modelo, pidiendo al Señor la gracia de poder merecer el título que Dante Alighieri reserva a San Lucas: «Scriba mansuetudinis Chirsti» (narrador de la bondad de Cristo), un narrador que fija su relato no sobre las páginas de un libro, sino sobre las páginas vivientes de las almas.

Así el sacerdote confesor jamás debe manifestar sorpresa cualquiera que sea la gravedad, la impensabilidad, por así decir, de los pecados acusados por el penitente, jamás debe pronunciar palabras que suenen a condena de la persona, sino más bien de pecado, jamás debe inculcar terror, más bien temor, jamás debe investigar sobre aspectos de la vida del penitente, cuyo conocimiento no sea necesario para la evaluación de sus actos, jamás debe emplear términos que en modo alguno hieran la delicadeza del sentimiento, aún cuando, propiamente hablando, no violan la justicia ni la caridad; jamás debe mostrarse impaciente o celoso de su tiempo, mortificando al penitente con la invitación a actuar con rapidez (salvo en la hipótesis, como está claro, de que la acusación se haga con verbosidad inútil).

En cuanto a la actitud externa del confesor debe mostrar un rostro sereno y debe evitar gestos que puedan significar sorpresa, reprobación, ironía. De la misma manera, quiero recordar que no se debe hacer que incida sobre el Penitente el propio gusto, sino respetar su sensibilidad en lo que respecta a la elección de la modalidad de la confesión, es decir, si cara a cara o a través de la rejilla del confesionario.

Que tanto mayor sea la misericordia cuanto mayor es la miseria moral del penitente

6. Finalmente, una recomendación a modo de resumen; que tanto mayor sea la misericordia cuanto mayor es la miseria moral del penitente. Y si el que se confiesa un sacerdote, más humillado por sus culpas que un penitente laico, y acaso más expuesto al desánimo a causa de su misma dignidad profanada, pensamos que sin una palabra de reproche «Dominus respexit Petrum» (El Señor miró a Pedro) (Luc 22, 61) —aquel Pedro que sólo pocas horas antes había recibido el sacerdocio e inmediatamente había caído— y con aquella mirada amorosa en un instante lo sacó del abismo.

Como véis, en este nuestro coloquio, mucho ha hablado la razón iluminada por la fe; querría que, en el ejercicio del ministerio de la Penitencia, sobre todo hablara el corazón inflamado por la caridad, el corazón sacerdotal, que intenta, incluso en medio de la infinita distancia, asemejarse a Jesús manso y humilde de corazón.

Que os lo conceda la divina misericordia, de la cual, queridísimos hermanos, sea para vosotros presagio la bendición apostólica.

CONVENIO SOBRE EL RÉGIMEN ECONÓMICO DE LAS PERSONAS ENCARGADAS DE LA ENSEÑANZA DE LA RELIGIÓN CATÓLICA EN LOS CENTROS PÚBLICOS DE EDUCACIÓN PRIMARIA

Preámbulo

En el marco de la Constitución, de conformidad con la Disposición Adicional Segunda de la LOGSE y lo dispuesto en el Art. VII del Acuerdo sobre Enseñanza y Asuntos Culturales entre el Estado Español y la Santa Sede, el presente Convenio tiene por objeto determinar el régimen económico de las personas que para cada año escolar sean designadas por la autoridad académica entre aquellas que el Ordinario Diocesano proponga para enseñar Religión Católica en los Centros Públicos de Educación Primaria y, transitoriamente, en los Centros Públicos de E.G.B. mientras esta enseñanza subsistía.

A tal fin, los Ministros de Educación y Ciencia y de Justicia, en representación del Gobierno, y el Presidente de la Conferencia Episcopal Española, debidamente autorizado por la Santa Sede, firman el siguiente:

Convenio

Cláusula 1a.— El contenido del presente Convenio es de aplicación a aquellas personas que, no siendo personal docente de la Administración, cada año escolar sean propuestas por el Ordinario del lugar y designadas por la autoridad académica para la enseñanza de la religión católica en los Centros Públicos en que se imparta Educación Primaria por aplicación de la Ley Orgánica 1/1990, de 3 de octubre, de Ordenación General del Sistema Educativo, y en los centros Públicos de E.G.B. mientras ésta subsista.

Cláusula 2a.— El Estado asuma la financiación de la enseñanza de la Religión Católica en los Centros Públicos de E.G.B. y de Educación Primaria. Las diócesis prestarán su colaboración en orden a hacer efectiva esta financiación por el Estado. A tal fin, la Administración Pública transferirá mensualmente a la Conferencia Episcopal las cantidades globales correspondientes al coste íntegro de la actividad prestada por las personas propuestas por el Ordinario del lugar y designadas por la autoridad académica para la enseñanza de la religión católica.

Cláusula 3a.— A estos efectos, el importe económico por cada hora de religión tendrá el mismo valor que la retribución real por hora de clase de cualquier materia impartida por un profesor interino del mismo nivel.

Cláusula 4a.— Habida cuenta del carácter específico de la actividad prestada por las personas que imparte la enseñanza religiosa, el Gobierno adoptará las medidas oportunas para su inclusión en el Régimen Especial de la Seguridad Social de los trabajadores por cuenta propia o autónomos, siempre que no estuvieran o debieran estar ya afiliados a la Seguridad Social en cualquiera de sus regímenes.

Cláusula 5a.— La equiparación económica a la retribución por hora de clase impartida por los profesores interinos del nivel correspondiente deberá alcanzarse en cinco ejercicios presupuestarios.

Los incrementos precisos para ello se realizarán a partir de 1994, fijándose las cantidades correspondientes en la Ley de Presupuestos Generales del Estado en las siguientes proporciones:

año 1994.....	20%
año 1995.....	25%
año 1996.....	25%
año 1997.....	20%
año 1998.....	10%

Cláusula 6a.— En aplicación y seguimiento del presente Convenio se constituirá una Comisión Paritaria, integrada por representantes del M.E.C. y de la Conferencia Episcopal, que se reunirá siempre que lo solicite alguna de las partes.

Cláusula 7a.— Ambas partes se comprometen a tomar las medidas que les correspondan para que el presente Convenio pueda tener aplicación desde el primero de Enero posterior a su firma.

Cláusula 8a.— el presente Convenio será susceptible de revisión a iniciativa de cualquiera de las partes, previa notificación con seis meses de antelación.

En tanto el primer ciclo de la Educación Secundaria Obligatoria se imparta en Centros públicos de Educación Primaria, serán de aplicación los términos de este Convenio para el personal de referencia.

Madrid, 20 de mayo de 1993.

EL MINISTRO DE EDUCACIÓN,
Alfredo Pérez Rubalcaba

**EL PRESIDENTE DE LA CONFERENCIA
EPISCOPAL ESPAÑOLA**

Elías Yañez Alvarez
Arzobispo de Zaragoza

EL MINISTRO DE JUSTICIA
Tomás de la Quadra-Salcedo

CONFERENCIA EPISCOPAL.
**ACUERDO SOBRE ASISTENCIA RELIGIOSA CATÓLICA EN
LOS ESTABLECIMIENTOS PENITENCIARIOS**

En el marco jurídico de la Constitución, que garantiza la libertad ideológica, religiosa y de culto de los individuos y de las comunidades y, en cumplimiento de lo convenido en el Artículo IV, 1 y 2, del Acuerdo entre el Estado Español y la Santa Sede, sobre Asuntos Jurídicos, de 3 de enero de 1979, el Señor Ministro de Justicia y el Presidente de la Conferencia Episcopal Española, debidamente autorizado por la Santa Sede han concluido el siguiente ACUERDO:

Artículo 1o.

1.— El Estado garantiza el ejercicio del derecho a la asistencia religiosa de las personas internadas en Establecimientos penitenciarios.

2.— La asistencia religiosa católica se prestará, en todo caso, salvaguardando el derecho a la libertad religiosa de las personas y con el debido respeto a sus principios religiosos y éticos. Su contenido será conforme con lo dispuesto en los Artículos 2 y 3 de la Ley Orgánica de Libertad Religiosa 7/1980, de 5 de Julio.

Artículo 2o.

La Asistencia religiosa católica comprenderá las siguientes actividades:

- Celebración de la Santa Misa los domingos y festividades religiosas y potestativamente cualquier otro día.
- Visita a los internos así como recepción en su despacho, por parte del sacerdote encargado de la asistencia religiosa, atención a los que deseen hacer alguna consulta o plantear sus dudas o problemas religiosos.
- Instrucción y formación religiosa y asesoramiento en cuestiones religiosas y morales.
- Celebración de los actos de culto y administración de los sacramentos.
- Aquellas otras actividades directamente relacionadas con el desarrollo religioso del interno.
- Colaboración en la humanización de la vida penitenciaria.

Artículo 3o.

La atención religiosa católica de los internos de los Establecimientos Penitenciarios, se prestará por Sacerdotes, nombrados por el Ordinario del lugar y autorizados formalmente por la Dirección General de Instituciones Penitenciarias, que cesarán en sus actividades por voluntad propia, por decisión de la Autoridad eclesiástica correspondiente, o por iniciativa o a propuesta de la dirección General de Instituciones Penitenciarias. En estos dos últimos casos, antes de proceder al cese, se cursarán las comunicaciones correspondientes entre el Director General de Instituciones Penitenciarias y el Ordinario del lugar.

Artículo 4o.

Los sacerdotes encargados de la atención religiosa católica en Centros Penitenciarios, tienen derecho y están obligados al cumplimiento de las actividades que se expresan en el Artículo 2o. del presente Acuerdo, que realizarán en colaboración con los servicios penitenciarios de los establecimientos correspondientes de manera especial con las áreas de tratamiento, asistencia social y educativa, sujetándose al ordenamiento penitenciario español en lo referente al horario y a la disciplina del Centro, así como a los principios de libertad religiosa establecidos en La Ley Orgánica 7/1980, de 5 de julio.

La Dirección del Centro facilitará los medios y colaboración necesarios para el desempeño de su misión.

Artículo 5o.

1.— Corresponderá a la Dirección General de Instituciones Penitenciarias la cobertura económica de las prestaciones de asistencia religiosa católica, tanto en lo relativo a gastos materiales, como de personal, en la cuantía que se determina en los anexos del presente Acuerdo, a cuyo efecto la Administración Penitenciaria abonará a las diócesis en las que estén ubicados los centros penitenciarios en los que se preste esa asistencia las cantidades correspondientes.

2.—El personal expresado en el párrafo anterior, deberá estar afiliado a la Seguridad Social, en las condiciones establecidas en el Real Decreto 2398/1977, de 27 de Julio. Las Autoridades eclesiásticas correspondientes, asumirán la obligación del pago de la cuota patronal.

Artículo 6o.

Los sacerdotes encargados de la asistencia religiosa en los establecimientos penitenciarios podrán ser asistidos de una manera gratuita, por el voluntariado cristiano integrado por hombres y mujeres con vocación y preparación específica que, propuestos por el Ordinario del lugar, designe la Administración Penitenciaria que ajustará su actividad a lo reglamentado por la Dirección General de Instituciones Penitenciarias en materia de voluntariado.

Artículo 7o.

Los establecimientos penitenciarios dispondrán de una Capilla para la oración y, si ello no fuera posible, deberán contar con un local apto para la celebración de los actos de culto, cuyas dimensiones estarán en función de la estructura y de las necesidades religiosas del Centro, y con un despacho destinado al resto de las actividades propias de la asistencia religiosa, cuyo mantenimiento y reparaciones, así como la adquisición de los elementos materiales del culto, correrán a cargo de la Administración Penitenciaria.

Artículo 8o.

La apertura y el cierre de Centros Penitenciarios, llevara consigo el establecimiento o la supresión, en su caso, de las actividades de asistencia religiosa católica, con el personal, recurso económico y locales correspondientes.

Artículo 9o.

Las dudas que surjan en la interpretación y las dificultades que se presenten en la aplicación del presente Acuerdo, se resolverán en la Comisión Mixta Técnico-Política, Iglesia-Estado que deberá reunirse al menos una vez al año.

Disposición adicional

1a) Se respetarán las situaciones y los derechos adquiridos de los actuales sacerdotes pertenecientes al Cuerpo de Capellanes de Instituciones Penitenciarias.

2a) Los sacerdotes no pertenecientes al Cuerpo de Capellanes de Instituciones Penitenciarias que atienden actualmente la asistencia religiosa católica en determinados Centros Penitenciarios, en régimen de colaboración, cesarán en sus funciones, pudiendo ser nombrados por los Ordinarios correspondientes, en la forma prevista en el Artículo 3o. dentro del número total de Ministros de Culto que se determina en el Anexo I, del presente Acuerdo. En todo caso, se les respetarán, si los hubiere, sus derechos adquiridos.

Madrid, 20 de Mayo de 1993

EL MINISTRO DE JUSTICIA,

Tomás de la Quadra-Salcedo

Fernández del Castillo

**EL PRESIDENTE DE LA
CONFERENCIA EPISCOPAL**

Elías Yáñez

Arzobispo de Zaragoza

Anexo I

El número de sacerdotes que deban prestar la asistencia religiosa católica en los Establecimientos Penitenciarios se determinará con arreglo a los siguientes datos:

Número de internos por establecimiento	Número de Capellanes	Jornada
Hasta 250	1	Completa
De 250 a 500	2	Uno de jornada completa y uno de media jornada
De 500 a 1000	3	Dos de jornada completa y uno de media jornada.
De 1000 a 1500	3	Completa.
De 1500 a 2000	4	Completa.
De 2000 en adelante	5	Completa.

En el número total de Capellanes se incluye el de los Funcionarios que integran el Cuerpo de Capellanes de Instituciones Penitenciarias. Los Capellanes dedicarán a su actividad religiosa ordinaria, seis días semanales, durante seis horas

y quince minutos los de jornada completa y durante tres horas los de media jornada.

Anexo II

La cuantía anual en la subvención prevista en el Artículo 5o. del presente Acuerdo, en lo que se refiere a gastos de personal, no superará la cantidad de pesetas resultantes de la multiplicación del número de ministros de culto que presten asistencia religiosa católica a los establecimientos penitenciarios, fijado conforme al Anexo I, por la cantidad de 1.750.000 ptas. anuales para los que realicen jornada completa y por 875.000 ptas. anuales para aquéllos cuya dedicación sea de media jornada, en cuya cuantía se incluye el importe de la cuota patronal de la Seguridad Social. Cantidades que serán actualizadas anualmente, conforme a los índices generales de incremento que las Leyes de Presupuestos del Estado fijen para los gastos de personal.

COMISIÓN PERMANENTE DE LA CONFERENCIA EPISCOPAL MENSAJE SOBRE EL CONGRESO EUCARÍSTICO Y LA VISITA DEL PAPA

1.— La Iglesia y el pueblo de España se preparan con alegría para recibir, por cuarta vez, la visita apostólica del Papa Juan Pablo II, en el marco celebrativo del Vo. Centenario de la primera evangelización de América. Propósito primordial del viaje pontificio es presidir en Sevilla la solemnísimas Eucarístia —Statio Orbis— con la que se clausuran los actos del XLVo. Congreso Eucarístico Internacional. Se trata de un acontecimiento de la Iglesia Universal, centrada gozosamente ese día en Sevilla «Capital de la Iglesia» según la expresión del Papa.

En 1982 la visita papal acentuó su carácter pastoral con la presencia de Juan Pablo II en un buen número de diócesis españolas, bajo el lema «Testigo de la Esperanza». Su paso posterior por Zaragoza en 1984 llevaba ya el signo de la evangelización de América, pues de allí marchó el Santo Padre a Santo Domingo y Haití para iniciar el novenario de años con el que las Iglesias hispano-americanas se proponían celebrar su nacimiento a 1 fe, cinco siglos antes. Zaragoza fue, en esa ocasión, un signo hispánico, mariano y misionero. E impronta inolvidable, de inusitada grandeza y con resonancia mundial, vendría a dejar entre nosotros, en 1989, el encuentro del Papa, en el Monte del Gozo, con los 500.000 jóvenes llegados a Santiago de Compostela, a los que el Papa mostró a Cristo como Camino, Verdad y Vida.

Eucaristía y Evangelización

2.— Ahora, Juan Pablo II, considera esta cuarta visita a nuestra tierra y a nuestro pueblo como un jalón singular en el proceso de la nueva evangelización, del que ha hecho santo y seña en su programa pastoral pontificio. Dicho propósito encaja a la perfección con el lema del Congreso Eucarístico «Cristo, luz de los pueblos». ¿Qué otra cosa es la evangelización que descubrir la luz del Verbo encarnado a todo hombre que viene a este mundo? La Iglesia, como el Bautista, no existe para otra cosa que para dar testimonio de la luz (Jn. 1, 7). Más aún, el mensaje teológico y pastoral, que suele definir, con voz propia, cada Congreso Eucarístico, contempla una faceta singular del misterio del Pan y del Vino, que, en el caso de Sevilla, no es otra cosa que la Eucarística y la evangelización.

3.— Los trabajos de índole catequético y espiritual que se brindan a los congresistas de Sevilla, para su adecuada preparación y vivencia del acontecimiento, suponen una ayuda muy valiosa para penetrar en la entraña misionera de la Eucaristía, según el Concilio Vaticano II, es la fuente de toda vida cristiana. Quien come de este Pan de vida experimenta en sí mismo la gracia y el dinamismo de la fe, que le mueven y empujan luego a proclamar la Buena Nueva de Jesús. Anunciamos tu muerte, proclamados tu resurrección.

La muerte de Jesús, entregado por nosotros, la resurrección suya, como garantía de una nueva existencia para los hombres. De ellas brota, por consiguiente, la posibilidad y exigencia de entregarnos generosamente a los demás, de buscar la reconciliación, de compartir los bienes con los necesitados, de promover obras sociales en favor de los mismos, de anunciar con las actitudes, las palabras y el comportamiento, el evangelio de la gracia y de la fraternidad.

El Papa en el Rocío y La Rábida

4.— Dado que el Congreso Eucarístico tiene lugar en el ámbito del ya nombrado Vo.Centenario, se extiende la visita del Papa a los lugares colombinos de Huelva después de celebrar la Eucaristía en la ciudad. En el monasterio franciscano de La Rábida, el Papa coronará la imagen de la Virgen de los Milagros, ante la que oró Cristóbal Colón, antes de embarcarse en la empresa que cambiaría decisivamente la historia del mundo. María fue, desde entonces, para los misioneros españoles, la auténtica Estrella de la Evangelización.

La diócesis de Huelva ha querido subrayar el contenido evangelizador de la empresa americana, al par que la impronta mariana de la evangelización, celebrando hace unos meses dos Congresos Internacionales, Mariano y Mariológico, que sirven de premisa a las celebraciones actuales, presididas por el Papa. El cual, con su visita al Santuario de la Virgen del Rocío, se acerca afectivamente a esta singular expresión de la religiosidad popular que se manifiesta, tan bella y emotivamente, en torno a la imagen y santuario del Rocío.

María, en efecto, precede como estrella de la mañana a Jesucristo, Sol de Justicia y Evangelio de Dios. Ella partió con un sí libre, virginal y creyente, en la entrada del Hijo de Dios como hombre en el mundo. Ella, junto con los apóstoles, suplicó y esperó la venida del Espíritu Santo en Pentecostés, con cuya fuerza fueron ellos testigos del Señor hasta los confines de la tierra. En el inicio de la evangelización de América puede decirse que estuvo omnipresente la figura de la Virgen María. Y ahora todos nosotros, unidos al sucesor de Pedro y alentados por él, invocamos su protección maternal sobre el empeño eclesial e histórico que supone la nueva evangelización.

Actos Complementarios

5.— Como acostumbra a hacerlo en todos sus viajes, el Santo Padre ha querido completar los puntos básicos de su programa pastoral en España con otros actos complementarios, en Sevilla, Huelva y Madrid. Así, sus encuentros con jóvenes seminaristas y personas consagradas; la inauguración de obras sociales, la visita a centros e instituciones de especial significación. De entre ellos, por imperativos de brevedad, sólo mencionaremos aquí, los tres más significativos, ubicados en la capital de España: el encuentro del Papa con los Obispos, en la sede de la Conferencia, la consagración de la nueva Catedral y la canonización del sacerdote secular Beato Enrique de Osso.

Con la Conferencia Episcopal

6.— Pasados más de diez años desde que el Papa Juan Pablo II bendijo la nueva sede de la Conferencia episcopal española, esta primera casa de la Iglesia en España se verá nuevamente honrada por su visita. Después de una breve oración comunitaria, presidirá en el aula de las Asambleas, una reunión extraordinaria de la Conferencia en la que los Obispos españoles esperan su alocución, la luz y el estímulo que les son necesarios para proseguir sin desmayos, en la Iglesia y en la sociedad, los proyectos pastorales en la nueva evangelización.

El encuentro del sucesor de Pedro con quienes suceden a los apóstoles en estas Iglesias nuestras expresará, una vez más, la comunión recíproca, la devoción filial, la obediencia dócil y, en suma, la comunión afectiva y efectiva que define, teológica y espiritualmente, al colegio apostólico. Por lo demás, en Añastro se vivirá, nuevamente, una jornada de júbilo en la que participarán los sacerdotes, religiosos y seculares que prestan su servicio eclesial en los diferentes organismos de la Conferencia episcopal española.

Consagración de la Almudena

7.— En la jornada de esa misma fecha, el Santo Padre, acogido por el Cardenal Suquía y los obispos de su nueva provincia eclesiástica, a los que acompaña-

rán también otros obispos, junto a las altas instancias del país, y naturalmente, el pueblo de Madrid en masa, procederá a la consagración e inauguración de la nueva Catedral de Nuestra Señora de la Almudena.

Además de satisfacer con ello los legítimos anhelos de esta comunidad diocesana y de sus pastores, el Papa viene a subrayar la significación religiosa, litúrgica y pastoral que encierra siempre el templo catedralicio, como sede y cátedra del Obispo y marco de las celebraciones litúrgicas y sacramentales del mismo, con las que están vinculadas las que ejercitan los demás sacerdotes del presbiterio, cuando presiden las comunidades respectivas.

Canonización de un Sacerdote

8.— Finalmente, otro acontecimiento también muy señalado, vendrá a cerrar, al día siguiente, el paso de Juan Pablo II por Madrid, en su cuarta visita apostólica a España. Se trata de la canonización del Sacerdote Enrique de Ossó, nacido en Tortosa y fundador de la Compañía de Santa Teresa. Esta canonización viene a subrayar, con fuerza, la fecundidad espiritual del sacerdocio junto con el valor del carisma educativo y el inmenso servicio supone, para la Iglesia y la sociedad, los institutos de vida consagrada, proyectados sobre la educación de los niños y de los jóvenes.

9.— Queridos hermanos, como podéis apreciar, la cuarta visita apostólica de Juan Pablo II a España, nos llega cargada de dones y de significados. En especial el Congreso Eucarístico ha de ser un acontecimiento que, ya desde ahora, vaya siendo asimilado y vivido en sus riquezas espirituales por todas las comunidades de las diócesis. Os exhortamos a prepararlo a fondo y a vivirlo en Sevilla, con devoción y entusiasmo.

Encomendamos, por último, todo el programa de la visita papal a la intercesión maternal de María y oramos, especialmente, por la persona del Santo Padre.

COMISIÓN EPISCOPAL DE APOSTOLADO SEGLAR

DÍA DE LA ACCIÓN CATÓLICA Y DEL APOSTOLADO SEGLAR

De nuevo la celebración de Pentecostés nos recuerda la presencia activa del Espíritu del Señor en la Iglesia y en el mundo, presencia que nos invita a la santidad y nos mueve a todos participar activa y responsablemente en la vida y en la misión de la Iglesia, a proclamar la buena noticia del Evangelio. ¡Cristo es Luz de los que viven en tinieblas y libertad de los oprimidos! (cf. Lc. 4, 18).

Los obispos de la CEAS saludamos fraternalmente a los laicos y nos dirigimos especialmente a los Movimientos y Asociaciones de Apostolado Seglar, para compartir, con motivo de Pentecostés, los puntos que os proponemos y que reclaman con urgencia vuestra responsabilidad.

1. Una sociedad en cambio: luces y sombras

«Tengamos en cuenta el momento en que vivimos» (Cf. Rm. 13, 11)

El apóstol Pablo, llamado a extender la primera evangelización hasta el confín de la tierra, exhortaba a tomar conciencia de las exigencias del momento. Siempre es tiempo de gracia y de responsabilidad —también hoy—, para vivir, en consecuencia, una vida nueva.

Compartimos, una vez más, que sin duda vivimos en un momento muy importante de la vida social española, en una sociedad caracterizada por cambios profundos y acelerados.

Repasemos un breve elenco de rasgos, que configuran el momento actual. Son muchos e importantes los logros alcanzados desde la instauración en España del sistema democrático. Sin embargo persisten graves problemas algunos de los cuales incluso se han agravado en los últimos años:

—el paro creciente que afecta especialmente a los jóvenes y padres de familia sin trabajo estable;

—dificultades en la vida rural, en la agricultura y en la ganadería, en la pesca, en la minería, y en otros sectores de la vida económica-laboral;

—problemas medioambientales y de distribución equitativa de los bienes y servicios sociales;

—persistencia de importantes sectores de pobreza y marginación, drogadicción, delincuencia, difusión del SIDA...

—insuficiente reconocimiento de las libertades civiles (enseñanza, respecto a la libertad religiosa, autonomía de las instituciones democráticas...), deficiencias en cuanto a la vida moral (educación de la juventud, tratamiento de los aspectos religiosos y morales de la vida en los medios de comunicación, vida matrimonial y familiar, clima de corrupción...).

Ya antes, los Obispos en repetidas ocasiones hemos llamado la atención sobre la novedad e importancia del momento presente. Lo que dijimos hace años tiene hoy una innegable actualidad. «La hora de nuestras Iglesias tiene que ser una hora de evangelización». Nos preocupa animar la respuesta de nuestras Iglesias a las exigencias del momento actual para impulsar una nueva evangelización. Asimismo hemos insistido en distintas ocasiones sobre lo que no dudamos en calificar un nuevo desafío histórico estrechamente vinculado al de la nueva evangelización ante la progresiva secularización de la vida pública: «En este momento de nuestra Iglesia es particularmente importante que todos nosotros seamos conscientes de la necesidad de la presencia de los católicos en la vida pública».

La consecuencia, gozosa y difícil, es que todos estamos llamados a participar siempre activa y responsablemente en la vida pública y en la vida de la Iglesia.

Ahora en estos días, estamos llamados a participar mediante el ejercicio del voto. Es un derecho y un deber que los católicos hemos de ejercer en coherencia con la fe. La no participación en la vida pública y la abstención sin motivos justificados no puede ser un serio pecado de omisión».

2. La Iglesia comunidad evangelizadora

«Que sean uno... para que el mundo crea» (Jn. 18, 21).

Nos atañe, muy directamente, otro acontecimiento cercano a Pentecostés tanto por el tiempo como por su significado. Es la celebración en Sevilla del Congreso Eucarístico Internacional y la visita del Papa Juan Pablo II a España en el marco del V Centenario de la evangelización de América.

Este viaje, el cuarto a nuestras tierras, entendemos que ha de ser un nuevo jalón en el proyecto pastoral de impulsar en España una nueva evangelización; ha de estimular nuestros pasos en el camino de ahondar la comunión y de impulsar la liberación de los pobres. En este camino, la Eucaristía es cumbre y fuente.

El encuentro del Papa con el pueblo y con nosotros los obispos, sucesores de los Apóstoles, expresará la comunión recíproca, afectiva y efectiva, necesaria para impulsar esta nueva evangelización, «santo y seña» del programa pastoral de su pontificado y finalidad del plan pastoral de la CEE.

Como animó nuestra esperanza en su primer viaje a España, y acompañó siempre, especialmente a través de nuestras visitas «ad limina», confiamos que también con esta su cuarta visita aliente el espíritu de comunión y el dinamismo evangelizador de nuestras Iglesias y, por tanto, también de todas las iniciativas vivas y responsables del Apostolado Seglar.

La evangelización es misión de toda la Iglesia. En la Iglesia todos somos necesarios para cumplir la misión entera. Todos somos la Iglesia. Todos hemos de ser uno.

Signo y fruto de la primera evangelización fue la comunión: lo tenían todo en común (cf. Hch. 4, 32).

Frutos de la nueva evangelización serán la unidad en la Iglesia y de las Iglesias y la paz en el mundo.

3. Cristo, luz de los pueblos

«Vosotros sois la luz del mundo» (Mt. 5, 14).

Sin duda la nueva visita del Papa será una gracia y un estímulo para promover la comunión y la corresponsabilidad de todos en la misión de la Iglesia. Estrecharemos estos lazos de unión con el Señor y de fraternal comunión entre nosotros; uniremos las luces del testimonio de nuestras vidas, para anunciar a Cristo, «luz de los pueblos, camino, verdad y vida», para promover una cultura del amor y de la fraternidad, de la verdad y de la vida.

Cristo ha confiado a todos los cristianos la misión recibida del Padre. «Como el Padre me ha enviado —dijo a sus discípulos y sigue diciendo también a cuantos quieren hoy escucharle— así os envío yo al mundo» (Jn. 20, 21). El que dijo: «Yo soy la luz del mundo» (Jn. 8, 12) —lema del Congreso Eucarístico—, dijo también: «vosotros sois la luz del mundo» (Mt. 5, 13-14).

Los cristianos laicos, que sois Iglesia en el mundo, sois protagonistas de la evangelización en todos los ámbitos de la vida pública, porque «la nueva evangelización se hará, sobre todo, por los laicos o no será hecha».

Por eso, en esta fiesta de Pentecostés, unidos a Cristo, «luz de los pueblos», exhortamos a todas las asociaciones de apostolado seglar a que coordinéis vuestros esfuerzos para promover más eficazmente la comunión entre vosotros dentro de la Iglesia; para impulsar la formación y la presencia activa de los laicos en la vida pública de acuerdo con los principios, criterios y vuestros carismas, en los proyectos pastorales de nuestras diócesis. Promoved una nueva cultura más humana y humanizadora, animada por la esperanza y el espíritu del evangelio.

Por otra parte, animamos a los Movimientos de Acción Católica a que prosi-gáis en vuestro empeño por animar la corresponsabilidad de todos los laicos en la vida de nuestras comunidades, su participación activa en los más diversos ámbitos de evangelización, especialmente desde la solidaridad con los débiles y los pobres donde el Evangelio revela su fuerza liberadora.

Por último, con especial gratitud y afecto, alentamos a los consiliarios y a todos los sacerdotes a promover el apostolado asociado y a impulsar la Acción Católica que tiene la vocación y la misión de ser la «forma habitual apostólica de los laicos de las diócesis, como organismo que articula a los laicos de forma estable y asociada en el dinamismo de la pastoral diocesana».

Sobre las luces y sombrar de nuestro tiempo, conmovido por tan profundo y acelerados cambios, por tan graves injusticias y violencias, ha de hacerse visible a todos los hombres, especialmente a los que sufren y a los pobres, el arco iris del Evangelio de la liberación, del amor y de la vida, de la paz y del bien. Y esto es tarea, en gran medida del Apostolado Seglar. El Espíritu hará que realicemos obras aún mayores y nos llevará a la plenitud de la verdad (cf. Jn. 14,12; 16,13).

Que María, «estrella de la evangelización» nos ilumine en el umbral de esta etapa nueva de la humanidad, nos anime, nos acompañe y renueve nuestro empeño de anunciar a Cristo sol de justicia y luz de los pueblos en este nuevo Pentecostés.

Victorio OLIVER, Obispo de Albacete,
Antonio ALGORA, Obispo de Teruel y Albarracín,
Javier AZAGRA, Obispo de Cartagena-Murcia,
Francisco CIURANETA, Obispo de Menorca,
José Ma. CONGET, Obispo de Jaca,
Braulio RODRIGUEZ, Obispo de Osma-Soria.

COMISIÓN EPISCOPAL DE PASTORAL SOCIAL
LA ÚNICA MANERA: SÉ SOLIDARIO. ¡COLABORA!

Celebramos este año el DIA DE LA CARIDAD, en el marco del XLV Congreso Eucarístico Internacional de Sevilla.

Los Obispos de la Comisión Episcopal de Pastoral Social, nos unimos a este acontecimiento, y celebramos con júbilo la presencia del Papa Juan Pablo II, con motivo del Congreso.

La festividad del Corpus Christi, de solera profunda en la comunidad cristiana, brilla con todo esplendor en el Congreso Eucarístico y ofrece al mundo la imagen de la Iglesia universal, que confiesa su fe en Cristo, Luz de los pueblos.

En este DÍA DE CARIDAD queremos hacer nuestro y transmitirlo a toda la comunidad cristiana uno de los más fecundos mensajes del Congreso: «Los cristianos no solamente han de celebrar la Eucarístia, sino que deben hacer de sus vidas una existencia eucarístia prolongando su misterio y dinamismo, convirtiéndose en obras de caridad y justicia el sacramento que han celebrado, anunciando y testificando en el mundo y en la sociedad aquel amor entregado, aquella solidaridad y novedad que han experimentado en la Mesa del Señor».

Compromiso solidario

Como ya lo hicimos en el DÍA DEL AMOR FRATERNAL, a través del lema de Cáritas, exhortamos a la comunidad cristiana, a la sociedad y a todos los hombres y mujeres de buena voluntad, a dar un paso más en el camino de la solidaridad con los pobres y marginados. Como fruto de nuestra «educación y conversión en la caridad y en la solidaridad», es necesario y urgente dar un nuevo impulso a nuestra colaboración para dar respuesta a los problemas de pobreza que padece la sociedad.

A todos pero especialmente a los creyentes, nos recuerda de nuevo el Congreso «que el Sacramento de la Eucarística no se puede separar del «sacramento» del pobre. La eucarístia tiene una dimensión social, lo mismo que la solidaridad humana tiene una dimensión eucarística. El pan compartido nos transforma en hombres dispuestos a compartir».

Nuevos problemas, nuevas solidaridades

La llamada al compromiso solidario en este DÍA DE CARIDAD, mediante una colaboración creadora de iniciativas y de medidas concretas y eficaces, tiene relieves especiales en la presente coyuntura social.

Asistimos a una profunda crisis nacional e internacional. La recesión económica que atravesamos ha agravado la situación de nuestro «Cuarto Mundo». Baste pensar en los tres millones de parados, la tasa más alta de desempleo en la Comunidad Económica Europea. A nivel internacional, el declive del crecimiento se hace sentir de manera intolerable en los países del Tercer Mundo. ¿Cómo no recordar «el largo éxodo a ninguna parte» de los 17 millones de refugiados que vagan por el mundo y que encuentra «acogida», a duras penas, en un 80% en los países del Tercer Mundo?

Bien podemos decir que la situación de los pobres, hoy, es una cuestión que golpea a la conciencia de la humanidad, y que en cada uno de los países des

algo más que un problema humanitario; es una «cuestión de Estado». Por todo ello, creemos que es preciso movilizar las fuerzas sociales y alcanzar —como ya pedimos el pasado año— un «GRAN PACTO SOCIAL CONTRA LA POBREZA», a escala nacional e internacional.

Con el fin de que se den pasos en esta dirección, nos permitimos indicar algunas sugerencias:

A la comunidad humana:

—Pedimos a todas las fuerzas sociales, poderes públicos, empresarios, sindicatos, a toda la sociedad, que se adopten y asuman medidas concretas para atajar de manera especial el paro, «verdadera calamidad social».

—Llamamos a la conciencia de todos cuantos estén en condiciones de hacerlo, especialmente al empresario, para que hagan realidad la obligación moral de invertir a fin de crear puestos de trabajo. Sobre todo, en tiempo de crisis, se trata de un urgente deber moral que la política económica del Gobierno debe hacer viable sin exigir heroísmos.

—Ante las próximas elecciones generales, nos permitimos recordar, entre otros criterios, el deber de orientar el ejercicio del derecho al voto hacia aquella opción que mejor defienda la dignidad de la persona humana y afronte con coherencia y con eficacia los problemas de los pobres y marginados.

A la comunidad cristiana:

Exhortamos a nuestras comunidades cristianas:

—A proyectar de una manera permanente en nuestra vida cotidiana la «experiencia solidaria» que se ha vivido en el Congreso Eucarístico, haciendo realidad la CAMPAÑA DE SOLIDARIDAD del Congreso.

—A impulsar el «voluntariado cristiano» al servicio de los pobres de nuestras comunidades y en el Tercer Mundo.

—A intensificar la «coordinación» de todos los recursos humanos y materiales de la comunidad cristiana, en aras de una mayor eficacia y mejor servicio a los pobres.

—A fomentar activamente una «cultura de la solidaridad» que haga posible la formación de opinión pública y de los agentes sociales que tienen en sus manos los resortes de una auténtica transformación social.

—A seguir compartiendo nuestros bienes de todo tipo (económicos, sociales, culturales...) con los más necesitados e indigentes.

Aportación generosa

No queremos terminar nuestro encuentro con todos vosotros en este DÍA DE CARIDAD sin hacer una referencia a la tradicional Colecta que la Iglesia Católica celebra en la festividad del Corpus Christi organizada por Cáritas.

Los proyectos en marcha y los que demanda la situación de los pobres en España y en todo el mundo, son muchos. La necesidad de recursos es cada vez mayor y más apremiante para hacer frente a tanta necesidad.

Las comunidades cristianas han sido y son muy generosas. También este año, que España es la sede del Congreso Eucarístico Internacional, esperamos que lo sigan siendo.

A todos os recordamos las palabras de San Pablo: «Tened esto presente: el que siempre con miseria, recoge miseria; el que siembra generosamente, generosamente cosecha. Que cada uno dé según su conciencia, no de mala gana ni como obligado, porque Dios ama al que da con alegría» (2 Cor. 9,6-7).

COMISIÓN MIXTA OBISPOS Y SUPERIORES MAYORES MENSAJE PARA EL DÍA PRO ORANTIBUS

Juan Pablo II, en el encuentro con las religiosas de vida contemplativa, más conocidas como monjas, el 1 de noviembre de 1982, en el Monasterio de la Encarnación de Avila, dijo: «vuestros monasterios son comunidades de oración en medio de las comunidades cristianas, a las que prestan apoyo, aliento y esperanza. Son lugares sagrados y podrán ser también centros de acogida cristiana para aquellas personas, sobre todo jóvenes, que van buscando con frecuencia una vida sencilla y transparente, en contraste con lo que les ofrece la sociedad de consumo». El párrafo vale igualmente para los monjes.

Dos años antes, un documento de la Congregación para los Institutos de Vida Consagrada y Sociedades de Vida Apostólica, considerando que los institutos específicamente contemplativos tienen como apostolado primordial y fundamental su propia vida contemplativa, porque tal es su modo de ser y de vivir, de realizar la comunión y de cumplir su misión en la Iglesia, había sugerido que en esta perspectiva y respetando la cláusura, es como «pueden abrirse —con toda fidelidad al espíritu propio y a las tradiciones de cada familia religiosa— a unas experiencias de ayuda y de participación, por medio de la oración y de la vida espiritual, en beneficio de los que viven fuera» del monasterio (Dimensión contemplativa, 26).

Los monjes y monjas están comprobando gozosamente que cada día son más los cristianos que se acercan al monasterio —atraídos por el toque de campana que convoca al coro, o avisados por el cartel con el horario de celebraciones, fijado en la puerta de la iglesia monacal— con el convencimiento de que entran en una escuela de oración, donde van a encontrar las condiciones indispensables, para hablar espontánea y familiarmente con el Padre, por medio de Jesucristo, el único camino, en el Espíritu Santo. También observan que cristianos no practicantes siguen atenta y respetuosamente los ritos y gestos de las celebraciones litúrgicas, y que, ante el testimonio de la ferviente plegaria de la comunidad monástica, han descubierto el sentido y las excelencias de la oración, como la más profunda actividad del alma y han comprendido su necesidad para el íntimo co-

nocimiento de Dios, la realización de la personalidad y el desarrollo de la vida cristiana.

También cada día son más solicitadas las plazas de la hospedería del monasterio, por personas deseosas de espacios de soledad, separación del mundo y silencio efectivo, para dedicarse a la adoración y a la alabanza con la comunidad inmersa con realismo en el misterio del «desierto» y junto a la que aprenden a salmodiar y se inician en el canto gregoriano, e incluso llegan a esforzarse en las observancias monásticas que les son asequibles. Al regresar a sus hogares, estas personas llevan consigo el gusto por la oración de inspiración bíblica y, con frecuencia, al dirigirse al Señor, brotan en sus labios frases y palabras tomadas de la Biblia, que es fuente de oración cristiana.

Los monjes y las monjas son conscientes de que sus monasterios ejercen especial influjo sobre las personas que frecuentan sus iglesias y se retiran a sus hospederías. Por ellas rezan, por ellas se sacrifican, en una constante intercesión. Igualmente tienen presentes, en sus oraciones y sacrificios, a los alejados de la casa paterna, que han interrumpido la relación filial con Dios o lo han apartado del sentido del pecado. Y se sienten estrechamente unidos con los abatidos por el sufrimiento físico y moral. Implorando la misericordia de Cristo, que abre la redención de modo pleno con sus sacrificio, para que entiendan que la redención «vive y se desarrolla a su manera en la historia del hombre» (Salvifici doloris, 24).

Ora con nosotros es el lema del «Día Pro Orantibus». Los monjes y las monjas elevados en pensamientos contemplativos, nos invitan a la relación personal con Dios junto a ellos, participando en sus oraciones comunitarias y su adoración silenciosa: nos recuerdan que la oración, obra del Espíritu Santo, es indispensable para la unión con Dios y la conformidad con la voluntad divina.

Suban nuestras súplicas al cielo por los miembros de los institutos de vida contemplativa y por el incremento de sus vocaciones. Coincidiendo el «Día Pro Orantibus» en la solemnidad de la Santísima Trinidad, digamos:

A ti, Padre unigénito; a Ti, Hijo unigénito; a Ti, Espíritu Santo Paráclito, santa e indivisa Trinidad, de todo corazón te confesamos, alabamos y bendecimos.

Comisión Mixta de Obispos y Superiores Mayores.

COMISIÓN EPISCOPAL DE ENSEÑANZA Y CATEQUESIS COMUNICADO ANTE EL NUEVO CURSO ESCOLAR

En el tiempo en que se formulan las matrículas para el nuevo curso escolar, los obispos de la Comisión Episcopal de Enseñanza y Catequesis queremos re-

cordar la gran responsabilidad que todos los creyentes tenemos en la educación plena e integral de los alumnos, especialmente en la formación religiosa sin la cual el desarrollo pleno del alumno quedaría mermado en sus capacidades espirituales y religiosas.

Vemos con grave preocupación como, en los cursos donde se ha anticipado la Educación Secundaria y el nuevo Bachillerato, la nueva normativa para la enseñanza de la Religión Católica, ya de por sí discriminatoria, no se cumple suficientemente. Las «actividades de estudio» para los alumnos que no optan por la formación religiosa católica se suplen con frecuencia por estudios libres, recreos, lecturas vigiladas o simplemente nada. Todo ello conlleva un continuo deterioro de la enseñanza religiosa en la escuela que se imparte en condiciones discriminatorias frente a las restantes áreas.

Por todo ello, nos dirigimos:

A los padres que deseáis este tipo de formación, para que haciendo uso de vuestros derechos inscribáis a vuestros hijos en la enseñanza de la Religión Católica en la escuela. La catequesis y la enseñanza de la religión en la escuela se complementan pero no se suplen.

Es necesario y urgente que apoyéis y valoréis el trabajo de todos los profesores que sirven a la gran tarea de la educación de los hijos, sin olvidar el imprescindible testimonio de fe y práctica cristiana en el seno de la familia como primera responsabilidad vuestra.

A los profesores cristianos, para que favorezcáis no sólo la mera instrucción de los alumnos, sino también los valores humanos y cristianos que necesitan y demandan, dando respuesta a su esperanza de un mundo mejor; para que valoréis la enseñanza religiosa en su gran aportación crítica, cultural y religiosa a la formación; para que impartáis esta enseñanza religiosa en vuestras clases.

A los responsables de los colegios e instituciones, para que favorezcáis el ejercicio del derecho a la enseñanza religiosa en la escuela que según la ley corresponde a los padres que deseen este tipo de formación para sus hijos.

A los alumnos, para que valoréis la enseñanza de la Religión Católica, imprescindible para vuestra cultura, para vuestra formación ética y moral, para el conocimiento de la historia y vida de la fe de los mayores y de toda la Iglesia madre y maestra. Sin la enseñanza religiosa escolar habría una gran laguna en vuestra formación.

A los profesores del Área de Religión y Moral Católica, os pedimos un nuevo esfuerzo ante la ley que se implanta; un esfuerzo de renovación pedagógica y teológica, imprescindible en vuestro trabajo al servicio de la formación plena de los alumnos. Vuestro sacrificio y vuestro esfuerzo merecen el mayor reconocimiento de nuestra Iglesia.

Madrid, Abril de 1993.

TELEGRAMA DE SU MAJESTAD EL REY

Excmo. y Rvdmo. señor Obispo de Menorca

Obispo Torres, 8

Ciudadela

De su Majestad el Rey

En nombre de mi augusta madre y en el mío propio agradezco muy sinceramente a vuestra eminencia reverendísima el mensaje de condolencia que me ha hecho llegar con motivo del fallecimiento de mi querido padre.

Besa su Anillo Pastoral,

Juan Carlos R.

CARTA DEL JEFE DE LA CASA DE S.M. EL REY

Palacio de la Zarzuela

MADRID, 30 de junio de 1993

Excmo. y Rvdmo. Señor

DON FRANCISCO XAVIER CIURANETA AYMI

Obispo de Menorca

MENORCA (Baleares)

Mi respetado Sr. Obispo:

Como continuación a mi carta de fecha 8 de marzo pasado, me complace informarle que Sus Majestades los Reyes han dado su conformidad para desplazarse a Menorca el martes día 17 del próximo mes de agosto.

Con este motivo, asistirán a la inauguración del nuevo órgano de la Catedral, por lo que más adelante se concretará el horario de este acto.

Al poner en su conocimiento lo anterior, besa Su Anillo Pastoral con filial afecto,

EL VIZCONDE DEL CASTILLO DE ALMANSA

COMUNICADO ANTE EL NUEVO CURSO

En el tiempo en que se formula las matrículas para el nuevo curso escolar los obispos de la Comisión Episcopal de Enseñanza y Catequesis queremos re-

